

MARTINSKÉ NOVINY

11 /2024

OFICIÁLNY
SPRAVODAJCA
MESTA MARTIN

12. november 2024,
V. ročník

Prezident Pellegrini navštívil Martin 2-3

Hviezdoslavov park v centre mesta čaká veľká premena, zaujme aj novou fontánou

Väčšina z viac ako 230 stromov a kríkov bude ošetrovaná, pribudnú aj kvetinové záhony. Nový dizajn bude mať aj detské ihrisko, zmenou prejde aj parkový mobiliár.

4-5

Koniec provizória, zastávka MHD pri stanici vo Vrútkach sa zmení na nepoznanie

Najvyťaženejšia zastávka MHD, ktorú v priebehu roka využívajú státisíce ľudí, prinášala aj veľa nechcených problémov. Po jej rekonštrukcii sa konečne výrazne zvýši aj komfort cestujúcich.

7

Prezident si spolu s Martinčanmi uctil 106. výročie Martinskej deklarácie

Hlava štátu sa v našom mesiaci prihovára za to, aby bol deň prijatia Martinskej deklarácie vyhlásený za štátny sviatok.

Pomyselnú štafetu dôstojného pripomenutia si Martinskej deklarácie, jej prijatím sa v Martine ustanovená Slovenská národná rada prihlásila k spoločnému zväzku s českým národom, prevzal novozvolený prezident Peter Pellegrini. Spolu s ním prišla v stredu 30. októbra do Centra národnej kultúry aj čestná stráž, slávnostná ceremónia kladená vencov tak mala po rokoch opäť najvyššiu úroveň. Zúčastnili sa na nej aj český veľvyslanec Rudolf Jindrák, primátor Martina Ján Danko, prednosta Okresného úradu v Martine Miroslav Kovalčík, predseda Matice slovenskej Marián Gešper. A spolu s nimi aj nemalo Martinčanov či obyvateľov Turca.

Posolstvo prezidenta

Hlava štátu pri príležitosti 106. výročia Martinskej deklarácie predniesla aj dôležité posolstvo.

„Pripomíname si dnes spoločne mimoriadne významný deň v histórii slovenského národa. Deň, ktorý stále históriou nie je celkom docenený. A ja som dnes v Martine práve preto, aby som o význame tohto dňa hovoril a aby sme o ňom napokon mohli hovoriť všetci – s plným poznaním a predovšetkým uznaním,“ povedal prezident Peter Pellegrini.

Ďalej vo svojom vyhlásení zdôraznil, že Martinská deklarácia patrí presne medzi tie vzácné historické momenty, ktorými sa musí inšpirovať dnes smutne rozdelená slovenská spoločnosť, ak chce toto rozdelenie prekonať.

„Skúsme si predstaviť, čo sa v tejto budove pred 106 rokmi odohrávalo. Zišli sa v nej desiatky osobností zo všetkých slovenských stolíc, rôzneho vierovyznania, rôznej politickej orientácie, rôznych pováh a svetonázoru. A napriek tomu bolo výsledkom ustanovenie Slovenskej národnej rady ako jedinej reprezentantky slovenského národa a podpis Martinskej deklarácie, ktorou sa Slovenky a Slováci vyvážovali z tisícročného zväzku s Uhorskom. Bol

to samostatný štátoprávny akt slovenského národa. Naši predkovia ukázali na tomto mieste schopnosť dohodnúť sa a rozhodnúť. Ukázali obrovskú zodpovednosť, ktorú prevzali na seba za svoje rozhodnutie v mene celého národa,“ povedal prezident, ktorý 30. október 1918 považuje za obrovský deň v našej národnej histórii.

„Verím, že ešte časom prehodnotíme jeho prínos a dáme mu možno dôstojnejšie miesto v našom panteóne sviatkov.“

Po skončení slávnostnej ceremónie sa prezident pozdravil s mnohými Martinčanmi a Martinčankami. Mladými i staršími. Okrem podania ruky sa s viacerými aj neformálne rozprával, vysvetľoval im, prečo do Martina prišiel a prečo je dôležité si Martinskú deklaráciu pripomínať.

Stihol odpovedať aj na našu otázku, či si o štyri roky, pri 110. výročí vzniku Československa vie predstaviť podobné oslavy, aké boli u nás pred šiestimi rokmi.

„Určite áno. Ja som bol vtedy predsedom vlády a chcel som, aby sme si storočnicu pripomenuli na takej úrovni, ako sa na takéto výročie patrí. Verím, že si 110. výročie pripomenieme v podobnom duchu, a že opäť nás prídu pozrieť aj naši bratia Česi na úrovni politických predstaviteľov. Urobím všetko

Prezident Peter Pellegrini (v strede) v Martine vyhlásil, že deň prijatia Martinskej deklarácie nie je celkom v histórii docenený a zaslúžil by si dôstojnejšie miesto v našom panteóne sviatkov. Na snímke zľava sú Marián Gešper, predseda Matice slovenskej, Rudolf Jindrák, veľvyslanec ČR na Slovensku, primátor Martina Ján Danko a prednosta OÚ v Martine Miroslav Kovalčík.
Foto: Roman Kopka

preto, aby to tak bolo. Martin a ľudia, ktorí tu žijú, si to zaslúžia,“ povedal prezident Peter Pellegrini.

Zadanie pre politikov je jasné

Prítomnosť českého veľvyslancu na Slovensku Rudolfa Jindraka v Martine sme využili i na to, aby sme sa ho spýtali aj na aktuálne česko-slovenské vzťahy, ktoré na vládnej úrovni občas zaškripu.

„Politici by mali mať určité zadanie. A zadanie pre slovenských a českých politikov je to, že Česi a Slováci si neprajú medzi sebou zlé vzťahy. Politici musia naplňovať želania ľudí a musia robiť všetko preto, aby tie vzťahy medzi nami boli čo najlepšie. A spoločné pripomínanie si spoločných významných udalostí, ako aj tu v Martine, je toho symbolom,“ odpovedal Rudolf Jindrák.

Na slávnostnej ceremónii sa zúčastnila aj Martinčanka Daniela Brožová z Českého spolku. Za manžela mala Čecha, spolu tak tvorili česko-slovenskú rodinu.

„A vlastne je to tak aj dnes. Dcéra žije v Českej republike, syn na Slovensku. Česi a Slováci vždy boli spolu previazaní, máme k sebe veľmi blízko, v mnohom sme si navzájom pomáhali. A aj po rozdelení spoločnej republiky je to tak. Určite by sme mali byť na Martinskú deklaráciu hrdí, nemali by sme na jej význam zabúdať, veď bez prihlásenia sa k spoločnému zväzku Čechov a Slovákov by asi dnes nebola ani samostatná Slovenská republika.“

Roman Kopka

Hlava štátu sa zastala Martina, bude hovoriť s vládou o priamom príspevku zo štátneho rozpočtu

Rokovanie predstaviteľov vedenia mesta s prezidentom Petrom Pellegrinim na radnici.
Foto: archív KP SR

Rokovanie na martinskej radnici otvorilo viaceré témy, nebola to len formálna a zdvorilostná návšteva.

Prezident Peter Pellegrini po skončení slávnostnej ceremónie venovanej 106. výročiu Martinskej deklarácie zavítal aj na radnicu. Pred budovou mestského úradu ho chlebom a soľou, starým slovanským zvykom, vítal primátor Martina Ján Danko. Aj za účasti ďalších členov vedenia mesta potom spolu rokovali takmer hodinu.

„Som veľmi rád, že pán prezident navštívil naše mesto, a že sa tak stalo práve v deň 106. výročia Martinskej deklarácie. Páči sa mi aj jeho postoj, že chce dať tejto nepochybne významnej historickej udalosti, ktorá je navždy spojená s naším mestom, patričnú dôstojnosť a to aj v podobe štátneho sviatku. V tomto úsilí ho určite radi podporíme,“ povedal primátor Ján Danko, ktorý nám priblížil aj témy, o ktorých s hlavou štátu hovorili.

„Hovorili sme spolu o výstavbe novej nemocnice,

o potrebe vybudovania cestnej infraštruktúry, ktorá s nemocnicou priamo súvisí. Otvorili sme aj otázku podpory mesta Martin ako Centra národnej kultúry Slovákov a v neposlednom rade sme ho informovali o investičnom zámere vybudovať kabínkovú lanovku na Martinské hole.“

Témy aj pre výjazdové rokovania vlády

Prezident Peter Pellegrini na margo rokovaní na radnici povedal, že ho veľmi mrzí rozhodnutie bývalej ministerky Milanovej, ktorá pred tromi rokmi zrušila pravidelné príspevky pre mestá, ktoré sú v zozname historického dedičstva UNESCO (Bardejov, Banská Štiavnica, Levoča...) a mesto Martin, ktoré je zo zákona Centrom národnej kultúry Slovákov.

„Budem hovoriť s vládou a možno aj s pani ministerkou kultúry, či by nebolo správne vrátiť sa k tomu, aby tieto mestá mali v štátnom rozpočte špeciálnu položku, lebo sa starajú o svetové kultúrne dedičstvo, alebo o našu národnú históriu, s ktorou je

aj Martin spätý,“ zdôraznila hlava štátu.

K ďalším otvoreným otázkam prezident podotkol, že sú to dobré témy aj pre výjazdové zasadnutia vlády, ktoré sa budú konať či už v Martine, alebo niekde v okolí.

„Aby pán primátor mohol vládu žiadať o prehodnotenie financovania mesta Martin, aby mohol minister dopravy na takomto výjazdovom zasadnutí dostať úlohu započat také aktivity, ktoré by viedli k tomu, aby sa do roku 2028 postavila nielen nemocnica, ale aby bola perfektne prepojená aj s cestnou infraštruktúrou mesta a okolia,“ povedal Peter Pellegrini.

Primátor Ján Danko označil rokovania s prezidentom republiky za veľmi živé, otvorené a aj priateľské. „Pán prezident je známy svojou noblesou a zároveň ľudskosťou a verím, že sa v Martine ešte spoločne stretneme. Takisto som presvedčený, lebo tak ho ja poznám, že sa postará o to, aby témy, o ktorých sme spolu hovorili, boli posunuté na

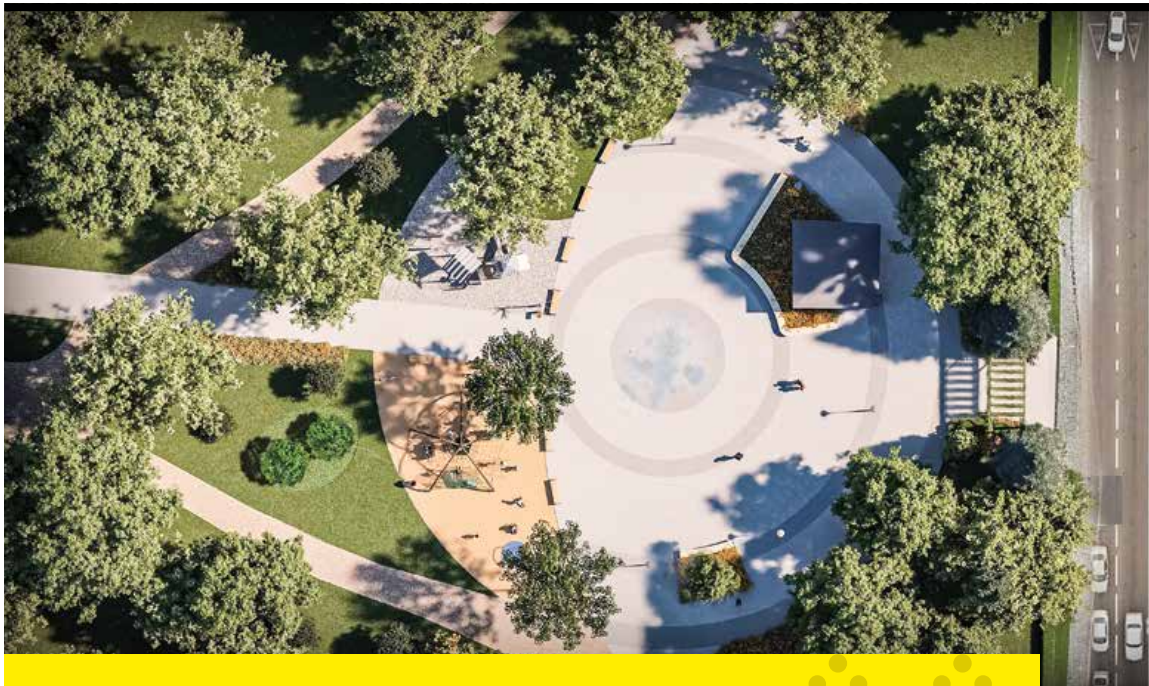
riešenie kompetentným, teda na vládu a príslušným ministrom,“ hodnotil rokovania s hlavou štátu Ján Danko.

Prezident na stavbe novej nemocnice

Z mestského úradu zamierila prezidentská kolóna na Malú horu, kde sa pred pár týždňami začala stavať Nemocnica svätého Martina. Prezident Peter Pellegrini sa od riaditeľa Univerzitnej nemocnice Martin Petra Durného, členov projektového tímu zodpovedného za výstavbu nemocnice a aj zástupcov zhotoviteľa dozvedel o aktuálnom vývoji tejto strategickej stavby.

„V roku 2018 vláda pod mojim vedením rozhodla, že sa v Martine postaví nová špičková nemocnica, ktorá bude slúžiť aj na výchovu budúcich lekárov. Mrzí ma, že tie procesy a všetky tie faktory, ktoré do toho vstúpili, nás dostali do štádia, že sa zatiaľ pozerať len na základovú jamu. Dozvedel som sa ale, že stavba dobehla svoj harmonogram, že tečú už aj finančné toky, čo znamená, že sa z Plánu obnovy a odolnosti uhrádzajú faktúry za jednotlivé stavebné práce. Kompetentní ma informovali aj o tom, že základy stavby sa začnú realizovať už koncom novembra. Vyzval som všetkých zúčastnených, aby fungovali na tímovom princípe, čo je predpoklad na to, aby sa stavba dokončila v stanovenom termíne. Má za sebou isté pôrodné bolesti, ale to všetko už máme za sebou a zatiaľ som optimista. Aj samotný Plán obnovy a odolnosti vytvára taký tlak, aby bol tento projekt úspešný, lebo inak by Slovensko utrpelo značné škody,“ konštatoval prezident Peter Pellegrini, ktorý pracovný pobyt v Martine ukončil návštevou Matice slovenskej, kde si prezrel vzácne dokumenty a artefakty z archívu tejto najstaršej celonárodnej kultúrnej inštitúcie.

Roman Kopka

Vizualizácia renovovanej severnej časti Hviezdoslavovho parku (pohľad zhora), kde bude aj detské ihrisko. Foto: archív mesta Martin

Hviezdoslavov park v centre mesta čaká veľká premena, zaujme novou fontánou, veľkou hernou zostavou a aj kvetinovými záhonmi

Väčšina z viac ako 230 drevín bude ošetrovaných, krajšie budú i trávnaté plochy. Sedieť budeme na nových lavičkách, po revitalizácii parku si zahráme šach či Človeče, nehnevaj sa.

Hoci sa Hviezdoslavov park nachádza v centre mesta, len pár desiatok metrov od pešej zóny, Martinčania ho nezvyknú vo veľkom navštevovať. Azda len s výnimkou niektorých podujatí, ktoré sa v ňom konajú, ako je napríklad obľúbený Stredoveký deň. V bežné dni v jeho južnej časti skôr stretnete ľudí bez domova, v severnej časti na detskom ihrisku so starými preliezačkami pár rodičov so svojimi ratolesťami.

„Keďže bývame blízko centra na Kuzmányho ulici a máme dve malé deti, tak do parku chodíme relatívne často, najmä tu na ihrisko.

Sami to vidíte, tie preliezačky už dávno načal zub času, niekedy sa už aj o deti bojím, aby sa im na nich nič nestalo. Fontána nefunguje, je obitá, v altánku sa zdržujú niekedy bezdomovci, aj na lavičkách vysedávajú. To by nebol možno problém, keby nepopíjali, keby nezapáchali a keby tu nevykonávali potreby. Nečudujme sa potom, že tu ľudia až

tak nechodia,“ myslí si Martinčanka Zuzana Pinčiarová.

Primátor Ján Danko, ktorý sa často stretáva s občanmi pri rôznych príležitostiach, podotkol, že najmä obyvatelia Mestskej časti Martin-Stred dlhodobo a aj oprávnené kritizujú stav Hviezdoslavovho parku.

„Dobrou správou je, že už na budúci rok sa celý priestor

zmení na atraktívnu oddychovú zónu, kde si každý nájde niečo pre seba. Či už sú to mladé rodiny, tínedžeri alebo seniori,“ myslí si primátor Martina.

Revitalizácia Hviezdoslavovho parku je minimálne od predchádzajúceho volebného obdobia aj prioritou výboru mestskej časti Martin-Stred.

„Odštartovali sme v spolupráci s mestským úradom projekt, ktorý sa teraz dostal úspešne do finále. Som presvedčený, že po jeho realizácii bude park najkrajším a najnavštevovanejším v našom meste,“ podotkol poslanec Bruno Horecký.

Prichádza veľká zmena

Podme si to rozmeniť na drobné. Vrátiť život do parku nachádzajúceho sa v pamiatkovej zóne, ktorý napriek vyše dvom stovkám stromov a tiež nemalému počtu kríkov pôsobí skôr ošumelo, má jeho rozsiahla budúročná revitalizácia.

Projekt mala radnica už dlhšie v zásuvke, stačilo ho aktualizovať, otázkou však bolo financovanie. Odpoveď, odkiaľ na to vziať, už poznáme. Mesto bude renováciu parku, tak ako aj obnovu školských areálov na Ladovni a v Priekope, financovať z európskych zdrojov, konkrétne z prostriedkov Územia miestneho rozvoja Martin. Predbežne je revitalizácia odhadnutá na viac ako 820-tisíc eur, cenu spresní verejné obstarávanie.

Potešia aj kvety

Hviezdoslavov park je vzácny nielen svojou lokalitou, ale najmä drevinami.

Hviezdoslavov park v Martine má viac ako päťdesiatročnú históriu. Až dve tretiny stromov sú choré a bude ich treba ošetriť.

Foto: Roman Kopka

Je v ňom vyše 230 stromov, najmä líp, jaseňov, hrabov, javorov, z ihličnanov dominujú predovšetkým smrek. Približne dve tretiny z nich sú v zlom zdravotnom stave a počíta sa s ich ošetrovaním. Časť najviac poškodených a chorých stromov pôjde dole, čo po posúdení odsúhlasila aj Štátna ochrana prírody. Samozrejme, vysadia sa aj nové dreviny – najviac javorov horských, resp. mliečnych, ale i lípy malolisté, duby zimné aj letné, pagaštany pleťové. Z nových kríkov návštevníkov parku určite zaujme ruža popínava.

Novinkou v parku, ktorý tak aj farebne skrášlia, budú viaceré kvetinové, resp. kvetino-trávne záhony. V slnečnej časti to bude kombinácia aromatických bylín, kvitnúcich trvaliek, architektonických tráv a cibulovín. Spomeňme levandule, z jarných cibulovín narcisy a tulipány, pričom záhony spestria aj viaceré druhy okrasných tráv. V polotienistej alebo tienistej časti, pri vstupe od hotela Turiec, vzniknú záhony s pakostami – krvavými i podzemkatými, bleduľami, scilovkami a podobne. Bude toho viac.

Nová fontána

Hviezdoslavov park prejde aj ďalšími viditeľnými zmenami. Tou najväčšou bude fontána, ktorá už nebude mať súčasnú podobu, ale zmení sa na pochôdznu s atraktívnymi tryskami a zahmlovačmi pre priamy kontakt s vodou, čo dozaista ocenia najmä deti. Treba ešte dodať, že fontána bude aj farebne podsvietená.

Renováciou prejde aj detské ihrisko. Novinkou bude veľká herná zostava v tvare kupoly, na ktorej sa môže naraz hrať až 50 detí. Pribudne aj kolo-toč, ktorý budú môcť využívať aj vozičkári. Projekt počíta i s výmenou dopadových plôch, ktoré zvýšia bezpečnosť detí.

„Tomu sa teším, lebo tie kamienky nie sú najšťastnejším

riešením. Nové herné prvky už toto ihrisko dávno potrebovalo, tie súčasné sú nielen zastarané, ale aj poškodené,“ povedala nám jedna z mamičiek.

Zmení sa i mobiliár

Z projektu revitalizácie parku ďalej vyplýva, že sa v ňom ďalej počíta s oboma prístreškami, ktoré je však treba obnoviť. Celoplošne ich obrúsia, následne budú ošetrované lazúrou v tóne agát. Okrem tohto budú v prístrešku vymenené reflektory za LED RGB pásy umiestnené

po obvode z vnútornej strany strechy. Nové budú aj vstupy do parku, ktoré budú zvýraznené jednoduchými pergolami s popínavými rastlinami.

Pokiaľ ide o chodníky, tak pôvodné mlatové ostávajú, len ich bude treba ošetriť. Pribudnú však aj nové. Samozrejme, vymenia sa aj lavičky, pričom niektoré z nich budú aj bez operadiel.

V parku si budete môcť na vonkajších betónových stoloch zahrať spoločenské hry – šach a Človeče, nehnevaj sa. Vymenia sa aj smetné koše, nové budú separačné.

Fontána v zrenovovanom parku chýbať nebude, súčasnú však nahradí pochôdzna.

Foto: Roman Kopka

Novinkou v parku bude aj veľká herná zostava v tvare kupoly, na ktorej sa môže naraz hrať až 50 detí.

Foto: archív mesta Martin

Pribudnú stojany na bicykle, k dispozícii bude i pitná fontánka. Osvetlenie zabezpečia parkové lampy.

Navrhovaných zmien je veľa a dozaista park skrášlia i zatraktívnia. Snáď ho ochránime aj pred vandalizmom, to už bude úloha aj pre mestskú políciu.

Roman Kopka

Najväčšia škola v Martine sa dočkala vytúženej renovácie futbalového ihriska

Na Hurbanke sa konečne zazelenala tráva. Je síce len umelá, no športovcom v rozvoji ich talentu nepochybne pomôže.

Na konci minulého školského roka bol pred stovkami žiakov, rodičov či učiteľov primátorom mesta vyslovený sľub a pár týždňov od chvíle, keď sa decká po letných prázdninách vrátili do školy, už môžeme hovoriť o jeho splnení.

V ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici sa v priebehu dvoch mesiacov podarilo vymeniť na futbalovom ihrisku umelý trávnik.

Ten pôvodný, ktorý sa položil pred 18 rokmi za vtedajších 19 miliónov korún, už pár rokov presluhoval. Nielenže bol tvrdý, na niektorých miestach sa dokonca prepádaval, a tak hrozili zranenia detí, ktoré ho využívali nielen na tréningu, ale aj počas hodín telesnej výchovy či pri mimoškolskej činnosti.

„Tá výmena povrchu nebola taká rýchla, ako by sa na

prvý pohľad zdalo. Už pred piatimi rokmi nás k nej na jednej z členských schôdzí tlačili funkcionári Fomatu Martin. Žiaľ, keďže išlo o pomerne náročnú finančnú investíciu, tak k jej realizácii došlo až teraz. Priznám sa, že sme výmenu trávniku chceli riešiť prostredníctvom mimorozpočtových zdrojov, ale žiadna výzva na to nebola určená. Riešenie sa tak našlo cez náš havarijný fond, už sme ďalej čakať vzhľadom na bezpečnosť detí nemohli,“

povedal Ján Danko, primátor Martina.

Renovácia ihriska na Hurbanke stála mesto 183 857 eur, pričom zhotoviteľ sa postaral o zemné práce, dodávku a montáž umelej trávy. Školu navštevuje viac ako 730 žiakov a žiačok, ďalších vyše sedemdesiat je škôlkarov.

„Veľmi sa teším, že som mohla od pána primátora prevziať symbolický kľúč od tohto ihriska. Priebeh jeho renovácie sme pozorne sledovali, aj deti sa chodili pozeráť, ako práce postupujú a mnohé sa doslova nevedeli dočkať, kedy na nový trávnik vybehnú. Tá chvíľa je tu a máme z nej radosť. Ihrisko bude slúžiť všetkým žiakom

Ihrisko ostrým majstrovským zápasom pokrstili futbalistky MŠK Fomat Martin.

Foto: archív mesta Martin

a žiačkám školy, vrátane tých najmenších. Trénovať na ňom budú aj najmladší futbalisti MŠK Fomat Martin a aj dievčenské futbalové družstvá, ktoré sa veľmi dobre rozvíjajú. Verím, že nájdeme aj spôsob, aby si na ihrisku zahrali aj deti z Košút,“ podotkla Renáta Mračková, riaditeľka ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici.

Nový futbalový trávnik už prešiel aj prvým testom a to majstrovskými zápasmi dievčat. Žiačky zdolali súperky z Pohronia 24:1 a juniorky 14:0.

„Na novom povrchu sa hrá veľmi dobre, lopta sa po ňom dobre šmyka, ľahšie sa nám kombinuje i zakončuje. Nám toto ihrisko pomôže aj v tom, že na niektoré tréningy nebudeme musieť dochádzať do Koštian a budeme ich mať tu,“ povedala Patrícia Dančíková, hrajúca za žiačky MŠK Fomat Martin.

Jej tréner Peter Peržel verí, že im ihrisko posluží opäť niekoľko rokov. „Všetci sme spokojní, že sa renovácia ihriska podarila, je to splnený sen. Hrá sa na ňom dobre, dúfam, že to bude platiť aj po zime.“

Primátor Ján Danko vo svojom príhovore pri slávnostnom otvorení ihriska zdôraznil, že veľkým zástancam renovácie ihriska bol aj jeho kolega z vedenia mesta – viceprimátor Adam Žilák.

„Pre úspech tohto projektu sa spojilo veľmi veľa ľudí a chcem sa poďakovať každému, kto nám akýmkoľvek spôsobom pomohol. Trávnik je na prvý pohľad kvalitný, sám som v minulosti na podobných hrával, ale ihrisko preverí až čas. Ak bude treba, určite na prípadné nedostatky zareagujeme.“

Roman Kopka

Takto to vyzerá – nový umelý trávnik na Hurbanke.

Foto: archív mesta Martin

Koniec provizória, zastávka MHD a aj okolie pri stanici vo Vrútkach sa zmení na nepoznanie

Najvyťaženejšia zastávka MHD, ktorú v priebehu roka využívajú státisíce cestujúcich, prinášala aj veľa nechcených problémov. Po jej rekonštrukcii za viac ako 515-tisíc eur sa však konečne výrazne zvýši aj komfort klientov Dopravného podniku mesta Martin.

Keď pred tromi rokmi vznikol Dopravný podnik mesta Martin, musel sa okrem mnohých zložitých otázok vysporiadať aj s problémom zastávky MHD pri železničnej stanici vo Vrútkach. Na tej pôvodnej, kde končili resp. začínali jazdu autobusy spoločnosti SAD Žilina, ktorá v Martine do roku 2021 prevádzkovala MHD, sa nedalo vyhnúť poplatkom za jej využitie, čo mesto Martin napríklad v uvedenom roku stálo okolo 300-tisíc eur. Aj preto novovzniknutý mestský dopravný podnik vtedy hľadal iné obratisko.

Riešenie sa našlo až v spolupráci so Železnicami SR

a konečná resp. počiatočná zastávka MHD sa vytvorila na Železničnej ulici v tesnej blízkosti vrútockej železničnej stanice, takže cestujúci majú teraz bližšie na vlak. Problémom však je, že autobusy sa k zastávke dostávajú po veľmi poškodenej a navyše i úzkej ceste, čo spočiatku spôsobovalo aj ich meškanie.

Žiaľ, aj komfort cestujúcich, čakajúcich na autobus, sa oproti minulosti značne znížil, keďže nástupná plocha aj s prístreškom je na počet nastupujúcich osôb príliš malá. Zastávka MHD vo Vrútkach je najvyťaženejšia zo všetkých, v roku 2023 ju na nástup do autobusov využilo 386 542 cestujúcich a počas deviatich mesiacov tohto roku 270 043 cestujúcich. Mnohí ľudia sa tak nemajú kde skryť pred nepriaznivým počasím a ešte si musia dávať pozor, aby nestáli v kalužiach, alebo aby nespadli do jamy.

Koniec provizória

Toto všetko sa v priebehu niekoľkých týždňov zmení

Zastávka MHD vo Vrútkach pri železničnej stanici prejde výraznou zmenou, týka sa to aj jej okolia.
Foto: archív MN

k lepšiemu a zastávka pri železničnej stanici vo Vrútkach bude zodpovedať požiadavkám súčasnej doby.

„Od začiatku sme pracovali na tom, aby sa situácia na tejto zastávke zásadným spôsobom zmenila a konečne sme dospeli do štádia, že sa začalo s jej komplexnou rekonštrukciou. Ten proces príprav bol naozaj dlhý, dal nám všetkým zabráť, no treba zdôrazniť, že autobusová zastávka sa nachádza v ochrannom pásme železníc, takže aj podmienky schvaľovania boli prísnejšie. Podstatný je však výsledok a verím, že ten poteší všetkých našich cestujúcich,“ povedal Ján Slamka, riaditeľ Dopravného podniku mesta Martin.

Rekonštrukciou prejde nielen vozovka s podložími (obojsmerne), nový povrch dostanú aj prístupové chodníky. Nové bude aj verejné osvetlenie.

„Samozrejme, že sa upraví aj nástupný priestor, pričom

bezpečný a zároveň aj bezbariérový nástup i výstup cestujúcich zabezpečia tzv. Kasselského obrubníky. Súčasťou zastávky budú aj dva prístrešky so zelenou strechou a moderným elektronickým označníkom, o príchode a odchode autobusov, ale aj vlakov, bude cestujúcich informovať digitálna informačná tabuľa. Dôležité je, že rekonštrukciou získame aj miesta na parkovanie autobusov, čo nám tiež doteraz spôsobovalo problémy,“ opísal jednotlivé časti renovácie priestoru okolo zastávky Ján Slamka.

Všetko z európskych peňazí

S rekonštrukciou zhruba za 515-tisíc eur, ktorá je kompletne hrazená z európskych zdrojov, sa začalo koncom októbra, pričom zhotoviteľ potrebuje na práce 12 týždňov. Tie môže na určitý čas, napríklad počas zimy, prerušiť nepriaznivé počasie.

Náhradné autobusové zastávky boli presunuté pred križovatku ulíc Nábřežná a Sv. Cyrila a Metoda približne 300 metrov od vchodu do staničnej budovy.

Dopravný podnik upozorňuje cestujúcich, aby si pri cestovaní vlakom vytvorili dostatočnú časovú rezervu a vyhli sa tak komplikáciám.

Roman Kopka

Súčasťou zastávky budú aj dva prístrešky so zelenou strechou a moderným elektronickým označníkom.

JÁN SLAMKA

8. novembra 2024
Slovenské komorné divadlo Martin

Martinská sieň slávy je bohatšia o ďalšie osobnosti a ich celoživotné príbehy, o dobré meno mesta sa starajú aj mnohé inštitúcie

Spoločná fotografia ocenených osobností a zástupcov inštitúcií.
Foto: Braňo Konečný

V Slovenskom komornom divadle boli v piatok 8. novembra primátorom Jánom Dankom odovzdané ocenenia v štyroch kategóriách: Čestné občianstvo mesta Martin, Cena mesta Martin, Cena dobrovoľníka mesta Martin a Cena primátora mesta Martin.

ČESTNÉ OBČIANSTVO MESTA MARTIN

Daniel Heriban in memoriam

za výnimočné výkony a úspechy v oblasti kultúry, šírenie dobrého mena mesta Martin doma i v zahraničí

Talentovaný herec a hudobník ukončil štúdium na VŠMU a ako jeden z mála hercov mal aj hudobné vzdelanie, ktoré získal na konzervatóriu. V Slovenskom komornom divadle v Martine začal hostovanie v roku 2006 v inscenácii Štúrovci (koncert zrušený). Po ročnom hostovaní prijal

ponuku na stály angažmán a mesto Martin sa stalo jeho novým domovom na osem rokov. V martinskom divadle stvárnil mnoho postáv. Bol trojnásobným držiteľom ocenenia DOSKY – dvakrát získal cenu za najlepší mužský herecký výkon a raz na poli scénickej hudby.

CENA MESTA MARTIN

Ivan Klein in memoriam

za významný prínos v oblasti stavebníctva a architektúry v meste Martin

Architekt a staviteľ Ivan Klein sa zaslúžil o stavebný obraz mesta Martin. Jeho dielom sú napríklad polyfunkčné domy na Ulici P. Mudroňa, rodinné domy na Ulici P. O. Hviezdoslava, či obytný komplex Štúrova štvrť, kde sa podieľal na výtvarnej úprave obytných domov s tým, že do práce na fasádach zapojil aj martinských výtvarníkov. Medzi historicky najvýznamnejšiu budovu patrí vila a ateliér Martina Benku. Na základe

konzultácií s Benkom navrhol Ivan Klein dom s ateliérom, galériou, súkromnými priestormi a domovníckym bytom, ktorý spĺňal praktické požiadavky umelca. V roku 1963 bola funkcionalistická „Pamätná vila s ateliérom“, ktorá sa exteriérom a interiérom vymyká zo stavby okolitých mestských domov, vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. Krátko po smrti Benku sa táto významná budova v súlade so želaním maliara stala Múzeom Martina Benku a je v správe SNM v Martine. Toto múzeum, bolo po jeho rekonštrukcii nominované na cenu Živa Award v zahraničí.

Stanislav Marček

za vynikajúce výsledky v jazyku esperanto, v pedagogickej, vydavateľskej, prekladateľskej oblasti a za zviditeľnenie mesta Martin doma i v zahraničí

Medzinárodne uznávaný a oceňovaný slovenský esperantista, učiteľ, vydavateľ, redaktor a člen Akadémie

esperanta. Ako prvý Slovák sa stal laureátom medzinárodnej ceny Degučí („esperantská cena mieru“). Už viac ako päť desaťročí zviditeľňuje mesto Martin, región Turiec a Slovensko na esperantskej pôde prostredníctvom článkov v rôznych esperantských časopisoch, resp. osobným vystupovaním v rôznych jazykových kurzoch vo svete a na medzinárodných esperantských podujatiach.

CENA MESTA MARTIN

Zita Sekerková

za aktívny prínos v komunálnej oblasti a pri príležitosti jej životného jubilea

Pracovala na Mestskom úrade v Martine a to na rôznych pozíciách a odboroch od svojich 18 rokov a zotrvala tu až do odchodu do dôchodku. Ako penzistka bola aktívna aj v Telovýchovnej jednote ZŤS Martin a v rokoch 2002–2022 zastávala mandát poslankyne MsZ päť volebných období. Počas týchto rokov sa zlepšila

životná úroveň obyvateľov mestskej časti Sever aj vďaka jej vlastnej iniciatíve.

Slovenské komorné divadlo Martin

za vynikajúce výsledky v oblasti divadelníctva, za úspešnú reprezentáciu mesta Martin doma i v zahraničí a pri príležitosti 80. výročia jeho vzniku

Vzniklo v meste Martin už v roku 1944 vďaka silnej ochotníckej tradícii, úžasnému publiku, spevokolu a vhodnému priestoru ako v poradí druhé profesionálne divadlo na Slovensku. Všetky tieto atribúty výrazne pomohli k prirodzenej a nesilenej realizácii vzniku divadla v Martine. Založiť sa ho podarilo zásluhou iniciatívnych veľikánov ako boli ochotník Ján Marták, redaktor časopisu Ivan Turzo, správca Matice slovenskej J. Cíger-Hronský, tajomník oddelenia Slovenského rozhlasu Gabriel Rapoš a režisér a herec Andrej Bagar.

CENA DOBROVOLNÍKA MESTA MARTIN

Ladislav Stronček in memoriam

za záslužnú dobrovoľnícku činnosť v prospech nevidiacich a slabozrakých v regióne Turiec

Svoju dobrovoľnícku činnosť začal pred 41 rokmi vo Zväze invalidov, v rade zrakovo postihnutých, kde pomáhal so sprievodcovstvom, organizovaním podujatí či poskytovaním svojich vodičských schopností. Po zmene politického systému sa v roku 1990 stal jedným zo zakladajúcich členov Únie nevidiacich a slabozrakých, základnej organizácie v Martine. Počas svojho života budoval stredisko sociálnej rehabilitácie, ktoré máme v našom meste dodnes. Absolvoval kurz týkajúci sa priestorovej orientácie a samostatného pohybu, aby mohol učiť zrakovo postihnutých chôdzi so slepeckou paličkou,

s vodiacim psom či sprievodcom. Venoval sa tiež turistike zrakovo postihnutých.

CENA PRIMÁTORA MESTA MARTIN

Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine

za excelentné výsledky vo vedeckej a vzdelávacej oblasti a k 55. výročiu jej založenia

Je jednou z troch lekárskech fakúlt verejných vysokých škôl v Slovenskej republike. V roku 1969 bola zriadená ako samostatná fakulta, je integrálnou súčasťou Univerzity Komenského. Fakulta uskutočňuje vysokoškolské štúdium bakalárske, magisterské, doktorské, doktorandské a celoživotné vzdelávanie občanov. Jesseniova lekárska fakulta v Martine patrí medzi popredné fakulty nielen v rámci Univerzity Komenského, ale aj medzi popredné inštitúcie pregraduálneho medicínskeho vzdelávania vo svete. K dispozícii má vynikajúce pracoviská v základných a predklinických disciplínach, taktiež aj v klinických výučbových bazách v UN Martin. Fakulta dlhoročne dosahuje excelentné výsledky vo vedeckovýskumnej činnosti a medzinárodných aktivitách.

Jozef Huťka

za vynikajúce športové výsledky, oddanosť svojmu klubu a za úspešnú reprezentáciu mesta Martin doma i zahraničí

Legenda martinského futbalu bola vo svojich hráčskych časoch známa svojou vytrvalosťou, húževnatosťou, ale aj kreativitou a vďaka týmto vlastnostiam sa pomerne rýchlo udomácnil v základnej zostave. Pilier defenzívy obliekal martinský dres nepretržite devätnásť sezón. V martinských farbách odohral neuveriteľných 524 ligových zápasov a ďalších 600

pohárových a prípravných stretnutí. Počas svojej kariéry bol 10-krát ocenený ako najlepší športovec okresu. Svoju aktívnu kariéru vo futbale ukončil ako 37-ročný, potom sa venoval trénerstvu. Jeho klubová vernosť bola príkladná, odolal aj viacerým ponukám prvotímových tímov.

doc. MUDr. Dagmar Statelová, CSc.

za celoživotnú prácu v oblasti stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie a za prínos vo vedeckej a vzdelávacej oblasti

Je uznávanou lekárkou na klinike stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie v Univerzitnej nemocnici Martin, kde pracovala vo funkcii prednostky do roku 2021. Pod jej vedením sa klinika zaradila medzi významné pracoviská v poskytovaní progresívnej liečby. Odborne sa zamerala najmä na náročnú rekonštrukčnú chirurgiu a onkologickú chirurgiu v ústnej ako aj tvárovovo-čelustnej oblasti. V súčasnosti pôsobí vo vedení Jesseniovej lekárskej fakulty UK a to vo funkcii prodekanke v študijnom programe zubné lekárstvo.

Transplantačné centrum UNM a JLF UK Martin

za dlhoročné hľadanie šancí pre ľudí, ktorí by bez darovaných orgánov neprežili

Je jedným zo štyroch obličkových transplantačných centier na Slovensku, pričom jeho darcovský program je dlhodobo na veľmi vysokej úrovni. Má už viac ako päťsto úspešne transplantovaných pacientov. Novinkou je, že v Univerzitnej nemocnici Martin vzniklo samostatné transplantačno-nefrologické oddelenie, kde sa starajú aj o pacientov s obličkovými chorobami, ktorí neboli ešte transplantovaní. Vďaka svojim darcovským a transplantačným aktivitám a v poslednom rade aj vďaka

úžasnému tímu odborníkov sa rýchlo zaradilo medzi centrá s najnižšou dobou čakania na transplantáciu obličky na Slovensku.

Onkologické centrum UNM a JLF UK Martin

za príkladnú onkologickú starostlivosť a záchranu životov

Onkologické centrum poskytuje pacientom komplexnú onkologickú starostlivosť v samostatnom medicínskom odbore klinická onkológia a medicínskom odbore radiačná onkológia. Onkologickú liečbu a liečbu zariadením pre vybrané neonkologické ochorenia poskytuje najmä pacientom z regiónu Turiec, ale aj pacientom z ostatných regiónov. Onkologické centrum z poverenia ministerstva zdravotníctva je tiež centrom pre posudzovanie indikácií protónovej terapie v zahraničí pre onkologické ochorenia pacientov s trvalým bydliskom na strednom Slovensku.

OCENENIE PARTNERSKÉMU MESTU ZA SPOLUPRÁCU

Miestne spoločenstvo Báčsky Petrovec (2004-2024)

Slováci žijúci vo Vojvodine tvoria početnú národnostnú menšinu, zachovávajú si vlastné kultúrne dedičstvo a bohatý kultúrny život. Slovensko im je stále vlasťou a hrdo si chránia rýdzo národné znaky.

Dohoda o partnerskej spolupráci mesta Martin s Miestnym spoločenstvom Báčsky Petrovec bola podpísaná 1. mája 2004 a je v nej prejavovaná vôľa upevňovať a podporovať priateľské vzťahy a tvorivú spoluprácu svojich občanov v oblasti vedy, kultúry, vzdelávania a športu, taktiež turizmu a hospodárstva.

Roman Kopka
Zdroj: Mesto Martin

Stručne z Martina

Zmena vo vedení Kultúrnej scény. Novou riaditeľkou Kultúrnej scény Martin sa s účinnosťou od 1. novembra stala Monika Ondrušová, ktorá tak v tejto pozícii nahradila Lýdiu Móricovú. Naposledy pracovala v Slovenskom komornom divadle ako manažér pre projekty a vzťahy s verejnosťou. O pozíciu riaditeľa/riaditeľky sa vo výberovom konaní napokon uchádzali dvaja kandidáti. Lýdia Móricová ukončila pracovný pomer v tejto mestskej organizácii k 30. septembru tohto roka.

Počty žiakov v Martine.

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Martin je desať materských škôl, ktoré v školskom roku 2024/2025 navštevuje 1 201 detí, o 13 menej ako v predchádzajúcom školskom roku. Mestské základné školy, ktorých je deväť, navštevuje v aktuálnom školskom roku 3 976 žiakov, čo je o 106 viac ako vlani. V ďalších školách – súkromných, cirkevných, je 1 414 žiakov.

Pocť Ladislavovi Novomeskému. V aleji národných dejateľov, ktorá sa nachádza pred sídelnou budovou Matice slovenskej, bola v piatok 25. októbra slávnostne odhalená busta Ladislava Novomeského. Stalo sa tak pri príležitosti 120. výročia jeho narodenia. Poznali sme ho nielen ako básnika a novinára, bol aj politikom a jedným z hlavných organizátorov SNP. Počas svojho života bol dvakrát predsedom Matice slovenskej a to v rokoch 1945–1950 a potom v roku 1968. Zaslúžil sa aj o založenie Slovenskej národnej galérie, Slovenskej filharmónie, ale aj Vysoké školy múzických umení či výtvarných umení. **(KP)**

Deň otvorených dverí: Lepšie raz vidieť ako stokrát počuť

Príďte si pozrieť zrenovovanú budovu bývalej Advokátskej komory

Trvalo to roky, ale dnes už možno povedať, že rozsiahla rekonštrukcia budovy niekdajšej Advokátskej komory, exteriéru i interiéru, je úspešne ukončená. Pri jej obnove boli použité autentické materiály a techniky, aby

sa zachoval historický vzhľad a atmosféra budovy.

Budovu v novoklasicistickom slohovom výraze a s kubisticky štylizovanými detailmi postavili v roku 1923 podľa projektu architekta Jána Palkoviča (1892–1931) zo známej stavebnej firmy „Hlavaj, Palkovič, Uličný“. V rámci obnovy sa okrem iného podarilo zachovať historické cementové dlažby

Budova niekdajšej Advokátskej komory je komplexne zrenovovaná. Takto nádherne to vyzerá vo vnútri. Foto: archív KPÚ ZA

(tzv. perníčkový typ dlažby), pôvodné terazzové podlahy, drevené kazetové dvere a historické schody so zábradlím z umelého kameňa a kovu. Zároveň sa podľa originálu do interiéru vrátili parketové podlahy a dobové osvetlenie či originálna farebnosť a pôvodná výzdoba viacerých priestorov. **(KP)**

Pozvánka na Deň otvorených dverí

Kedy: 15. novembra 2024 od 9. do 17. h
Komentované prehliadky: o 10. h, o 13. h, o 16. h

Mesto získalo takmer pol milióna eur z eurofondov na zlepšenie kybernetickej bezpečnosti

Mesto Martin opäť uspelo v získavaní mimorozpočtových financií. Vďaka nenávratnému príspevku vo výške takmer pol milióna eur mesto zlepší svoju kybernetickú bezpečnosť v súlade so zákonnými požiadavkami.

Odolnosť a schopnosť čeliť hrozbám v online svete sú dôležité pre každú samosprávu. „Mesto má vo svojich databázach citlivé údaje o svojich obyvateľoch a taktiež riadi množstvo dôležitých procesov online systémami. V dnešných časoch vidíme, že kyberútoky sa nevyhýbajú

mestám a ani rôznym ďalším inštitúciám, preto považujem ich ochranu za jednu z našich priorít. Som rád, že mesto opäť uspelo v ďalšom projekte a na bezpečnostné opatrenia použije mimorozpočtové zdroje,“ povedal Ján Danko, primátor Martina.

Hlavným cieľom projektu je dosiahnutie čo najvyššieho súladu s požiadavkami zákona o kybernetickej bezpečnosti, o informačných technológiách verejnej správy a s vyhláškami Národného bezpečnostného úradu. Počas realizácie projektu sa postupne doplní a uvedie do praxe bezpečnostná dokumentácia

mesta a zavedú sa nové procesy kybernetickej bezpečnosti.

Rovnako budú zavedené nové technologické prvky kybernetickej bezpečnosti na ochranu sietí a informačných systémov mesta.

Mestu Martin boli schválené nenávratné finančné prostriedky na projekt „Realizácia opatrení kybernetickej a informačnej bezpečnosti mesta Martin“ z Programu Slovensko. Celkové náklady projektu sú vo výške 487 225 eur, pričom spolufinancovanie mesta je vo výške 38 978 eur. Začiatok realizácie projektu je naplánovaný na prvý štvrtrok budúceho roka. **(RED)**

Ku gratulantom sa pripojil aj primátor Ján Danko, pani Dobroslava odovzdal Pamätný list. Foto: Roman Kopka

Oslava stých narodenín: Kým pani Bumbalovej zdravie dovolí, bude sa tešiť zo života

Dobroslava Bumbalová sa narodila presne na 6. výročie vzniku Československej republiky – 28. októbra 1924 a nedávno oslávila storočnicu. Martinčanke, pochádzajúcej z Moravy, prišla zablahoželať rodina i ďalší vzácní hostia.

Do veku 97 rokov bola pani Dobroslava aktívna a sebestačná. No potom ju zdravie prestalo počúvať, našli pre ňu útočisko v martinskom Medik M. Tu sa o ňu starajú a tu jej urobili krásnu oslavu storočnice. „Toľká sláva, ani som to nečakala,“ povedala krátko potom, ako si vypočula blaho-

prajné slová i pesničky od detí zo ZŠ s MŠ Priehradná, členov rodiny, martinského primátora Jána Danko a ďalších hostí.

V Medik M sa cíti dobre, váži si starostlivosť, profesionálnu a ľudský prístup. Jej deti i rodina sú jej nablízku a kým jej zdravie dovolí, teší sa zo života.

Základ je prístupu k životu

„Myslím si, že oslava ju veľmi dojala. Už dávno nepovedala toľko viet za sebou ako práve teraz,“ hodnotí jej syn Pavel Bumbala. „Určite v nej zostane z tohto stretnutia dobrý dojem, videl som, že ju to bavilo a tešilo. To, že sa dožila takého veku, je výsledok jej života. Veľa športovala, hrala hádzanú a aj jej maminkovská facka pre nás, deti, bola vždy veľmi rýchla a správne výchovná.“

Dodal, že si váži všetko to, čo svojim deťom do života dala, lebo to bol základ, na

ktorom aj oni mohli stavať. Ku gratulantom sa pripojil aj martinský primátor s prianím zdravia a chuti do života, aby v jeho knihe jubilantka napísala ešte veľa riadkov. „Ukážte mladým, ako treba žiť,“ dodal s obdivom.

Jesť treba striedmo, ako jedli naši rodičia

Pri takýchto ojedinelých príležitostiach často padne otázka, ako sa dá stovky dožiť, je na to nejaký recept? Túto otázku dostala aj Dobroslava Bumbalová. „Striedmo. A občas si dožiť štamperlík s kvalitnou pálenkou. Treba sa stravovať zdravo. Také dedinské jedlo si dať na tanier, aké mali naši rodičia. Treba sa aj veľa hýbať, kým sa dá,“ zhrnula recept na dlhovekosť.

A po chvíľke ešte dodala: „Každý má svoj život a každý by ho mal žiť tak, aby našiel svoju cestu. Keď ju nájde a je spokojný, tak je dobre. Ak nie, to je zlé,“ poznamenala a pridala ešte múdru vetu: „Všetko sa dá prežiť, keď človek chce.“

Viera Legerská

Medzi martinskými jasličkarmi a seniormi vzniká silné puto

Najstarší sa stretli s najmladšími. Aj takto by sa dala charakterizovať návšteva detí z jasličiek v Centre sociálnych služieb na Podháji.

Bola to návšteva, na ktorú sa len tak nezabudne. Do centra sociálnych služieb na Podháji, kde trávia pokojnú jeseň života martinskí seniori a seniorky, zavítali detičky z jasličiek Martinko. Pravdou je, že zo Záturčia využili kočikovou dopravu, no priamo v centre, keď sa trošku oľakali, svojim hosťom a hosťiteľkám ukázali, že ich už aj nožičky poslúchajú. Krok to bol ešte trochu nesmelý, ale to nebránilo tomu, aby detičky, samozrejme s veľkou pomocou sestričiek, rozдали babi-

Stretnutie generácií. Najmä tej staršej urobila milá návšteva veľkú radosť. Foto: Roman Kopka

kám a deduškou sediacim za veľkým stolom v spoločenskej miestnosti milé darčeky.

„Vyrobili sme im také kahančeky z pohárikov, ktoré

nám deti pomohli vymalovať. Do centra sme zavítali pri príležitosti mesiaca úcty k starším. Zdá sa nám, že je dobré aj takýmto spôsobom prepojiť najmladšiu generáciu s tou najstaršou. My tu nie sme po prvý raz a určite ani naposledy, sme všetci radi, že takouto návštevou môžeme potešiť seniorov,“ povedala Katarína Engli, riaditeľka detských jasličiek Martinko.

A radosť to naozaj bola veľká, úsmevy našich najstarších spoluobčanov smerovali na každú stranu. S deťmi si hneď porozumeli, niektoré aj povarovali, pani Zaťková si s budúcim Škriniarom zahrala aj futbal.

„Naše deti už dávno vyleteli z hniezda, a tak bolo fajn si pripomenúť časy, keď sme sa

o takýchto drobkoch starali. Je zaujímavé, ako nás to teraz dojíma, zrejme to už bude vekom,“ zasmial sa Viliam Holec. „Takáto návšteva nám dodala energiu na niekoľko dní, možno aj týždňov,“ spokojne dodal.

Samozrejme, aj seniori a seniorky pripravili pre deti darčeky, nedopustili by, aby takáto vzácna návšteva od nich odišla s prázdnyimi rukami.

„Darovali im takých peknych medvedíkov a môžem s radosťou vyhlásiť, že ich chystali s veľkou láskou, keďže boli určené pre našich najmenších Martinčanov a Martinčanky,“ povedala Monika Olšáková z CSS Martin-Podháji.

Roman Kopka

Chuti i vône klobások, chrumkavých škvariek i kapustnice sa len ťažko odolávalo

Po týchto škvarkách sa len tak zaprášilo, také boli dobré. Foto: Roman Kopka

Zomleté mäsko na klobásy so všetkými ingredienciami treba umne premiešať. Klobásy z Báčskeho Petrovca sú štiplavejšie. Foto: Roman Kopka

Hádam ich bude dosť... Foto: Roman Kopka

Martinské zabíjačkové hody počas slnečnej soboty navštívili stovky ľudí. Oplatilo sa prísť nielen na všakovaké špeciality, lákadlom bola aj hudobná zábava.

Už po tretí raz sa v areáli priekopského SIM-u konali Martinské zabíjačkové hody, ktoré tentoraz organizovalo mesto Martin v spolupráci s Kultúrnou scénou a Dobrovoľným hasičským zborom v Priekope. V druhú novembrovú sobotu sa v známom prostredí vo veľkom varila kapustnica, vyrábali klobásy, škvarkovali škvarky a ďalšie zabíjačkové špeciality. A nechýbalo ani bryndzové dobrodružstvo, o ktoré sa postarali tímy, ktoré medzi sebou súťažili vo varení a jedení bryndzových halušiek.

Keď k tomuto všetkému prirátate aj zaujímavý kultúrny program, ktorý vrcholil vystúpením hudobno-zábavnej kapely Ščamba a ohňovou šou, rôzne druhy stánkov a predovšetkým slnečné počasie, tak máte o úspech akcie postarané. Do SIM-u v priebehu dňa prišli za dobrým jedlom a zábavou stovky ľudí, určite ich bolo viac ako tisíc, z celého Martina i blízkeho okolia.

O klobásového kráľa podujatia súťažilo 17 tímov, napríklad zo srbského Báčskeho Petrovca, chorvátskej Rijeky, Koštian nad Turcom, vrútockej súkromnej spojenej školy, Zväzu potápačov Slovenska či z Blatnického hradného panstva.

„V našej rodine sa odjakživa klobásy na zabíjačke robili, otec, bratia, a tak som sa aj ja niečo naučil,“ smial sa Alexander Lilge, ktorý reprezentoval tím z Koštian. „Ja mám radšej štiplavejšie, to je pre

mňa tá pravá špecialita,“ doplnil. Tajomstvo chuti je vraj v červenej paprike, cesnaku a rasci. Kto tieto ingrediencie najlepšie spolu s kvalitne pomletým mäskom pospája tak, aby jedna neprebila druhú, ale aby spoločne v ústach lahodili, tak má vyhrané. A ako sa to dá? To je vraj tajomstvo majstrov mäsiarov.

V ďalšom stane voňali škvarky a keď sa v kotlíku doškvarkali, doslova sa len tak po nich zaprášilo, každý chcel ochutnať. „V tomto kotlí sme stopili 40 kg slaniny, škvariet bolo veľa, plný hrniec, no žiadne nám neostali, všetko sa zjedlo. Ale som rada, že ľuďom chutilo,“ tešila sa tetuška z Báčskeho Petrovca.

Kapustnicu varilo 12 tímov, medzi nimi aj družstvo z Dohnian. „V našej je okrem údeného kolena a klobásy aj fazuľa, hríby a smotana. Podujatie je skvelé, atmosféra fantastická, dobre sa tu u vás v Martine cítim,“ nechal sa počuť Peter Galba.

Spokojný bol aj primátor Ján Danko. „Celé je to o ľuďoch a pre ľudí a teším sa z toho, že si mnohí Martinčania tu do nášho areálu SIM našli cestu.“

Roman Kopka

Svadobná kapusta s mäsom z býka. Taká sa vraj varí v Srbsku. Foto: Roman Kopka

Svetelná signalizácia urobila križovatku pod Bystričkou bezpečnejšou

Semaforey na obávannej križovatke konečne už svietia.
Foto: archív MN

K bezpečnosti premávky nepochybne prispeli aj odbočovacie pruhy z oboch strán.

Známa martinská križovatka pod Bystričkou je konečne bezpečnejšia nielen pre motoristov, ale aj chodcov. Po dlhých rokoch apelovania, presvedčania, rôznych procesných rokovaní či projektových príprav, ale aj hľadania peňazí na jej úpravu v posledný októbrový deň na zrekonštruovanej vozovke zasvietili semaforey. Mnohým vodičom sa uľavilo a tešia sa z vytúženej zmeny.

Čo sa na križovatke, ktorá bola pre vodičov nočnou morou, zmenilo? Okrem svetelnej signalizácie pribudli chýbajúce priechody pre chodcov, chodníky a najmä plnohodnotné odbočovacie pruhy vo všetkých smeroch.

„Keď som z obchvatu odbočoval smerom k železničnému priecestiu, vždy som trpól, či do mňa zozadu nevpáli kamión alebo nejaké iné vozidlo. Teraz sa na zrekonštruovanej križovatke cítim oveľa istejšie,“ povedal nám Marián z Ladovne. Samozrej-

me, že podobné obavy mali aj vodiči, ktorí viedli vozidlo od Koštian a odbočovali smerom na Bystričku.

Bezpečnosť na križovatke zvýšili aj inteligentne riadené semaforey. Dostať sa z jednej strany križovatky na druhú je teraz jednoduché. Bez svetelenej signalizácie, najmä počas dopravnej špičky, sa to zdalo niekedy až nemožné. Veľa by o tom vedeli rozprávať aj vodiči autobusov MHD a najmä obyvatelia Bystričky. Chcelo to veľa ostražitosti, trpezlivosti a aj odvahy.

„Keď už som sa potrebovala dostať autom na Bystričku, tak som radšej išla obchádzkou okolo teplárne, hoci po zlej ceste. Teraz je to už fajn,“ podotkla Martina z Priekopy.

Ako sme už spomínali, zvýšila sa aj bezpečnosť peších a to vďaka priechodom pre chodcov i novovybudovaným chodníkom. Riziko kolízie s vozidlom sa tak výrazne znížilo.

Rekonštrukcia križovatky stála Slovenskú správu ciest zhruba 838-tisíc eur aj s DPH, zhotoviteľom úprav bola firma Eurovia SK, ktorá uspela vo verejnom obstarávaní.

Roman Kopka

Na Mudroňke opäť testovali pohybové predpoklady žiakov

Projekt testovania pohybových predpokladov žiakov prvého a tretieho ročníka základných škôl sa každoročne v októbri uskutočňuje aj v ZŠ na ulici P. Mudroňa v Martine.

Testovanie na Mudroňke potvrdilo, že športové talenty stále vieme nájsť.
Foto: archív BH

Cieľom celoslovenského projektu je informovať rodičov o stave pohybových predpokladov ich dieťaťa v porovnaní s deťmi, ktoré boli otestované v rámci celého populačného ročníka na Slovensku.

„Testovania v deviatich disciplínach sa zúčastnilo 36 prvákov a 40 tretiačkov zo ZŠ P. Mudroňa a pri niektorých z nich sme zaznamenali výborné výkony nádejných mladých športovcov,“ povedal učiteľ Bruno Horecký

Najúspešnejší športovec na Mudroňke bol Christopher Krpelec, ktorý zvíťazil v troch disciplínach. Najlepšie mu išlo kotúľanie troch lôpt (12,1 s), darilo sa mu i v člnkovom behu na 4 x 10 m (10,9 s) a najvytrvalejší bol aj v člnkovom behu na 20 m, keď v stanovenom limite prebehol 75 úsekov, t. j. 1 500 m.

V predklone v sede s dosahovaním rozhodovala ohybnosť a tú má na Mudroňke najlepšiu tretiačka Matúš Mušák (+15 cm). Opakovanú zostavu s tyčou najrýchlejšie zvládla prváčka Ema Laková (16,1 s). Vo výdržii v zhybe nadhmatom bol najlepší Peter Ferenc (35,9 s). Skok do diaľky z miesta mal najlepší tretiačka Matúš Mušák (190 cm). Vo vlajkovej naháňacke boli najšikovnejší Matej Křivánek a Dušan Baláz (po 17 vlajok). V disciplíne ľahsed za jednu minútu mala najlepší výkon tretiačka Zuzana Filusová (47).

„Každý žiak dostane certifikát, na aký šport by sa mohol zamerať a kde by mohol najlepšie uplatniť svoje vrodené pohybové predpoklady,“ podotkol Bruno Horecký. **(RED)**

Je tu draho? Treba veľký nákup? Hodíme ťa do Poľska!

- prideme po teba
- odbehneme do Poľska
- dovezieme ťa domov

Nákupný asistent

Biedronka
Codziennie niskie ceny

www.eviba.sk **0948 521 424**

MČ ZÁTURČIE: Strašidielková slávnosť rozveselila mnoho detí

Kostlivci, pavúcie ženy, ježibaby i čarodejnice si dali zraz v kultúrnom dome. Strašili len naoko, viac šírili dobrú náladu.

Kedysi to bol karneval, v súčasnosti je vraj moderná halloweenska párty, no v Záturčí občianske združenie Turiec pre deti pripravilo pred pár dňami Strašidielkovú slávnosť. To, že to bol dobrý nápad najlepšie dokumentuje fakt, že miestny kultúrny dom sa zaplnil desiatkami detí a ich rodičmi či starými rodičmi. „Najčastejšou maskou bola asi Wednesday, no videli sme decká aj vo vlastnoručne vyrobených maskách, takže to tu bolo naozaj veľmi pestré, čo nás všetkých potešilo,“ povedala Veronika Hrkľová z OZ Turiec pre deti.

Strašidielkovú slávnosť spestril aj kúzelník Tristan,

ktorý sa predviedol v slizovej šou vo svojom slizovom laboratóriu. Tomu tiež nebolo všetko jedno, keď v sále videl samé strašidielka.

„Keď vidíte samých kostlivcov, pavúcie ženy, ježibaby, čarodejnice, tak sa chtiac-nechtiac trochu zlaknete,“ povedal s úsmevom kúzelník Tristan a jedným dychom ešte dodal, že masky sú naozaj výborné, krásne a najmä hrôzostrašné.

Strašidielková slávnosť dopadla podľa očakávania na jednotku, deti sa nielenže dobre zabavili, ale domov si odniesli aj veľa zážitkov. Mnohé sa zhodli, že by bolo fajn si to opäť niekedy zopakovať.

A presne na takéto podujatia je kultúrny dom v Záturčí ako stvorený, jeho dvere sú otvorené. **(KP)**

Zdá sa, že strašidielka sa tiež vedú dobre zabaviť.
Foto: FB Turiec pre deti

MČ ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: Poslanci si posvietili na osvetlenie pri priechodoch pre chodcov

Detské ihrisko na ulici Jána Fraňa v Jahodníkoch je už vybavené novými prvkami, v budúcom roku budú vylepšené ihriská na Ľadovni.

Poslanci a poslankyne výboru mestskej časti (VMČ) Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany sa na svojom októbrovom zasadnutí zaoberali viacerými témami. Jednou z nich bola aj problematika osvetlenia priechodu pre chodcov na Jesenského ulici pri obchodnej prevádzke Jednoty k daňovému úradu, keďže aj v tejto časti mesta je premávka najmä počas dopravnej špičky pomerne hustá. Aj preto VMČ požiadala prednostu MsÚ a príslušný odbor o posúdenie možnosti inštalovať osvetlenie nad týmto priechodom pre chodcov vrátane finančných nákladov. Výraznejšie osvetlenie by potreboval aj priechod pre chodcov od obchodných prevádzok (Sommelier, večierka atď.) k ostrovčeku s hodinami neďaleko konečnej zastávky MHD na Ľadovni.

Aktuálnou témou v jednotlivých mestských častiach je aj dopĺňanie nových hracích

Fotografia hore: Tento priechod pre chodcov v Jahodníkoch by potreboval aj samostatné osvetlenie.
Foto: Roman Kopka

Fotografia dole: Detské ihrisko v Jahodníkoch na ulici Jána Fraňa.
Foto: Roman Kopka

prvkov na detských ihriskách. Tie sa pred pár dňami inštalovali na ulici Jána Fraňa. Konkrétne hojdačky, balančný mostík, z workoutových prvkov bradlá a veža na cvičenie.

Ďalšie nové hracie prvky sa budú prioritne dopĺňať na tých ihriskách, kde boli staré a poškodené demontované.

Poslanci VMČ Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany rozhodli aj o pridelení dotácií. Čiastku 750 eur vyčlenili na podujatie Škola volá a na kultúrne podujatia, ktoré organizuje OZ Sommelier.

Roman Kopka

MČ MARTIN-STRED:

Pripravuje sa reorganizácia fungovania pešej zóny

Stopka vykladaniu odpadu z prevádzok na pešej zóne k smetným košom na dlažbe je prvým krokom reorganizácie fungovania pešej zóny.

Výbor mestskej časti Martin-Stred sa už dlhší čas usiluje o zmenu vjazdu motorových vozidiel do martinskej pešej zóny, čo sa týka aj zvozu odpadu. „Pre každú lokalitu bude v zadných traktoch pešej zóny vytypované stojisko

Obchodníci krabice z tovaru ukládajú na pešiu zónu. Poverená firma ich zväčša okolo 9. h odprace. Foto: archív MN

s kontajnermi na komunálny a separovaný odpad tak, aby boli prístupné pre všetky prevádzky. Teraz odpad zhromažďujú pri smetných košoch na dlažbe pešej zóny,“ informuje predseda výboru MČ Juraj Stahl.

Ďalej dodáva, že by sa tak vyriešil okrem zníženia počtu motorových vozidiel v pešej zóne aj neporiadok. Odpad

znečisťuje dlažbu a keď zafúka vietor, roznáša sa po pešej zóne. Vníma to ako prvý krok reorganizácie fungovania pešej zóny. Druhým bude obmedzenie počtu zásobovacích a kuriérskych vozidiel a organizácia cyklodopravy v centre.

Kolko to bude stáť? Podľa výboru mestskej časti ide o organizačné opatrenie, ktoré si nevyžiada veľa finančných nákladov. „Miesta stojísk už sú vytypované, nasledovať bude úprava všeobecne záväzného nariadenia, aby mestská legislatíva zakazovala vykladanie odpadu na pešiu zónu. Predpokladá sa, že toto riešenie môže vstúpiť do platnosti čoskoro. Očakáva sa tiež, že podnikatelia budú mať záujem o zriadenie vlastného stojiska v zadnom trakte svojich prevádzok,“ konštatuje predseda.

Boľavým miestom centra mesta je aj terajší chaos v organizovaní dopravy na zásobovacej ulici za Elefantom. Na svete je finálne dopravné riešenie, na tvorbe ktorého sa podieľali jednak vlastníci pozemkov, Martinská parkovacia spoločnosť, ktorá v tomto priestore spravuje mestské pozemky, a Dopravný inšpektorát PZ SR. Momentálne je tento materiál v štádiu schvaľovania na dopravnom

inšpektoráte. „Z komunikácie by tak mali úplne vymiznúť parkujúce vozidlá a mala by slúžiť na to, na čo bola určená už pri budovaní prvej etapy pešej zóny v roku 1998, teda na zásobovanie,“ dopĺňa J. Stahl.

Nie je to jediný bonus, ktorý toto územie získa, ak sa nastolia nové pravidlá. Divoké parkovanie, mimochodom, od 1. novembra tu nie je možné, lebo komunikácia je súčasťou zóny C nového parkovacieho systému, skončí. Autá nebudú blokovať väčšie zásobovacie vozidlá a odvoz odpadu, komunikácia bude mať obojsmernú prevádzku, čo zníži na minimum kolízie, ktoré tu denne vznikali.

„Súčasťou zmeny by mal byť aj kamerový systém, privítali by sme dobudovanie kanalizácie a verejného osvetlenia,“ dodáva za výbor MČ predseda.

Dotkne sa aj finančných nákladov. „Predpokladáme ich v stovkách eur. Dopravné značenie na súkromných pozemkoch budú hradiť vlastníci pozemkov, na mestských Mestská parkovacia spoločnosť. Inštalovať by sa mohlo ihneď po schválení materiálu dopravným inšpektorátom. Zmena by mala prísť do niekoľkých týždňov,“ uzatvára tému Juraj Stahl.

Viera Legerská

Na Mudroňke varili kašu, pomohli chudobným deťom

Žiaci ZŠ na Mudroňovej ulici sa aj tento rok pridali k medzinárodnému charitatívnemu hnutiu Mary's meals, oslávime Svetový deň kaše a pomôžeme hladujúcim deťom.

„V týždni od 7.–11. októbra sme sa rozprávali o školskom stravovacom programe pre chudobné deti Afriky, Ázie, Karibiku a Blízkeho východu. Stretli sme sa s dobrovoľníkom hnutia Mary's meals, ktorý je priamo z Martina

Školáci z Mudroňky spojili príjemné s užitočným. Foto: Ľubica Ollerová

a ten nám o charitatívnej činnosti tejto organizácie porozprával z vlastných skúseností,“ povedala pedagogička

Lubica Ollerová. Neostalo len pri rozprávaní. Žiaci druhého stupňa pripravili rôzne chutné kaše a spolu so svojimi učiteľmi zorganizovali aj finančnú zbierku, ktorá

je určená ako príspevok pre deti, ktorým jedlo a vzdelanie môže zmeniť celý život. Iba 22 eur dokáže nasýtiť jedno hladujúce dieťa na celý školský rok.

Tento rok sa k sprievodným podujatiam pridali aj mladší žiaci, ktorí už tiež vedú, čo znamená mať dobré srdce a pomáhať. Spoločne sa v škole podarilo vyzbierať 484 eur a zabezpečiť tak jedlo na celý školský rok pre 22 detí v najchudobnejších častiach sveta.

(RED)

Obhliadka Sklabinského potoka v Priekope sa uskutočnila v prvú novembrovú stredu. Boli na nej aj poslanci Ľubomír Vaňko a Martin Hudec. Foto: Roman Kopka

MČ PRIEKOPA:

Dno Sklabinského potoka vyčistia na budúci rok

Tento rok sa dvakrát kosili brehy potoka, viac sa pre záplavy a povodňové aktivity v iných regiónoch nestihlo. Zameškané sa však dobehne.

Cez Priekopu preteká Sklabinský potok, ktorý miestni nazývajú dlhé roky Jordán. Hĺbka vody v potoku je z veľkej časti roku pomerne malá, ale keď sa počasie zblázni a zrážky sú silné a vytrvalé,

tak dokáže nabrať na sile a narobiť šarapatu. Aj preto je dôležité, aby sa pravidelne čistil.

Aktuálne je dno potoka zanesené rôznymi rastlinami, ktoré tak spomaľujú prietok vody. Poslanec za mestskú časť Martin-Priekopa Martin Hudec hovorí, že teraz nám síce praje počasie, ale keď pred pár týždňami boli povodne na Kysuciach a na Záhorí, nebolo mu vraj všetko jedno. „Záplavy nás v tomto roku, našťastie,

obchádzajú, ale nabudúce už nemusia. Ľudia nás upozorňujú na problém a právom požadujú, aby sa potok vyčistil. Aj preto už nejakú chvíľu v dobrom atakujeme príslušný vodohospodársky podnik, aby sme sa s riešením tohto problému pohli dopredu. Dnes je tu s nami na obhliadke vodného toku aj pán riaditeľ, za čo sa mu chcem poďakovať, lebo vždy je lepšie raz vidieť ako stokrát počuť. Máme od neho prísľub, že v budúcom roku sa potok od vysokých rastlín a ďalších nánosov vyčistí,“ povedal Martin Hudec.

Jeho poslanecký kolega Ľubomír Vaňko podotkol, že majú dohodu so Sloven-

ským vodohospodárskym podnikom (SVP), odštepným závodom Ružomberok, že každý rok sa vyčistí tretina celej dĺžky potoka a dvakrát do roka sa pokosia brehy.

„Brehy sú pekne upravené a pokosené, ale z potoka vyrážajú rastliny, je nimi značne zanesený. Je najvyšší čas to dať do poriadku,“ myslí si Ľubomír Vaňko. Ďalej doplnil, že dobrovoľní hasiči v spolupráci s rybármi a miestnymi obyvateľmi občas urobia brigádu a naplavené konáre odstránia. „Avšak do potoka nesmieme ísť s motorovými pílamami, to už je úloha pre vodohospodárov,“ podotkol Ľubomír Vaňko.

Tibor Šenkár, riaditeľ SVP Ružomberok, potvrdil dohodu s mestom ohľadom úprav Sklabinského potoka. Uznal, že je zarastený.

„Potok sa mal podľa plánu čistiť v tomto roku, ale vzhľadom na množstvo povodňových aktivít, ktoré sme mali v regióne a s tým súvisiacich zabezpečovacích prác s danými počtami ľudí a strojov, sme sa sem nevedeli dostať. Máme to však zaradené v pláne opráv na budúci rok.“

Roman Kopka

MČ SEVER: Chodník na Školskej ulici už nutne potreboval opravu

Rekonštrukcia chodníka na Školskej ulici, doplnenie hracích prvkov na detskom ihrisku na Jilemnického ulici a nové koše na Námestí francúzskych partizánov. To sú tri aktuality z mestskej časti Sever.

Chodník na Školskej ulici potreboval rekonštrukciu ako soľ. Pravdepodobne je to posledná komunikácia v mestskej časti Sever, ktorá sa stihne v tomto roku opraviť. Financuje sa z balíka 400-tisíc

eur, ktoré mestské zastupiteľstvo presunulo do výborov mestských častí z rezervného fondu s cieľom rekonštruovať komunikácie. Oprava spomínaného chodníka na Severe z tejto sumy odkrojí približne 33-tisíc eur. Ale bude dôkladná, opravený chodník budú môcť obyvatelia sídliska využiť už čoskoro.

Rovnako rýchly termín dokončenia má aj vynovenie detského ihriska na Jilemnického ulici. Ľudia mu hovoria „Pri fontáne“ a toto miesto je veľmi obľúbené. „Dopĺňať sa

na ňom majú hojdačky, pribudne strunový koník a aj dopadové plochy, aby hranie detí bolo bezpečné. Táto investícia sa hradí taktiež z rozpočtu mestskej časti,“ približuje poslanec Jozef Krištoffy.

Mestské zastupiteľstvo sa čoskoro bude zaoberať aj schvaľovaním rozpočtu na rok 2025. „Verím, že rozpočet bude, pokiaľ ide o financie do mestskej časti, štedrý, lebo plánov na opravy chodníkov, ciest a skvalitnenie verejného priestoru máme veľa. Aj maličkosti, ako nedávna

výmena starých, hrdzavých smetných košov na Námestí francúzskych partizánov za nové je pozitívum, ktoré tento verejný priestor zveladilo. Aj za tým je veľa úsilia, preto dúfam, že procesy sa urýchlia a naše požiadavky budú realizované efektívnejšie,“ doplnila poslankyňa Veronika Gajdošová Ladňáková.

A ešte jeden oznam na záver: Po veľkom úspechu v minulom roku pripravujú na Severe ďalší Blšák, a to začiatkom decembra.

Viera Legerská

MČ KOŠÚTY:

Sídlisko bude už na jar zelenšie, prispeje k tomu výsadba drevín

Priestor medzi obchodnými prevádzkami a bytovkami sa postupne zmení na oddychovú zónu, kde sa budú môcť ľudia stretávať.

Z iniciatívy poslancov výboru mestskej časti Košúty vypracoval Útvár hlavného architekta mesta Martin koncept riešenia verejnej zelene na sídlisku Košúty II. Vlni v októbri sa poslanci stretli s obyvateľmi sídliska, zámer spoločne prediskutovali a po roku sa už sadili stromy.

„Celkovo je ich 23, vybrané boli štyri druhy drevín – gledíčia trojtrňová, platan javorolistý, javor poľný a čerešňa pílkatá. Cieľom projektu je skrásliť verejný priestor medzi Jantárom a bytovkami na Kernovej ulici, resp. na ulici Cypriána Majerníka, cez ktorý ľudia prechádzajú k obchodnej časti sídliska alebo tadiaľto smerujú žiaci do školy v Košútoch I. Aby neslúžil len ako priechod odnikadiaľ niekam, ale aby plnil aj funkciu oddychovej zóny. Verím, že sa tu obyvatelia Košút budú radi stretávať, že si budú mať kde sadnúť a že sa budú môcť aj v pokoji porozprávať,“ povedal Michal Matejička, poslanec mesta Martin a predseda VMČ Košúty.

Výsadba stromov je len prvou etapou skrášľovania tohto verejného priestoru, v budúcom roku by už mali pribudnúť aj kvetinové záhony s narcismi, tulipánmi a okrasnými trávami, pričom

celá oddychová zóna by mala byť oddelená živým plotom. Jarné kvety ako narcisy či tulipány by skráslili verejný priestor v čase, kým by sa stromy nezazelenali. Takéto výsadby založené v trávnať ploche majú životnosť aj sedem rokov.

„Konečne, páči sa mi to. Ekológia na prvom mieste.

V Košútoch za Jantárom vysadili 23 stromov, časom pribudnú aj kvetinové záhony.
Foto: Roman Kopka

Je to tu treba, je to lepšie ako stavať len obchody. Som spokojná. Nečakala som až také veľké zásahy, ale dobre. Dúfam, že tieto stromy prežijú aj naše vnúčatá,“ aj takto reagovali na výsadbu stromov obyvatelia Košút, ktorí v posledný októbrový deň prechádzali okolo tohto priestoru.

Z finančného hľadiska ide o celkovú investíciu v hodnote okolo 17-tisíc eur, tento rok sa na I. etapu revitalizácie verejného priestranstva dalo z rozpočtu VMČ Košúty cca 10-tisíc eur. **Roman Kopka**

V Košútoch rozdali poukážky za krásne predzáhradky

Košúty sa za ostatné roky stali najinšpirujúcejšou mestskou časťou v Martine, pokiaľ ide o tvorbu predzáhradiek. Projekt Krajšie Košúty momentálne smeruje k vyhodnoteniu najkrajšej predzáhradky.

Za projektom Krajšie Košúty je ambícia finančne a materiálne podporiť ľudí, ktorí sa už roky starajú o predzáhradky, a poďakovať sa im.

„Treba pripomenúť, že aj keď sme tento rok vyčlenili vyše 5-tisíc eur z rozpočtu mestskej časti na nákup zelene a materiálu, bez dobrovoľníckej práce obyvateľov Košút by to nešlo,“ pripomína poslanec Jozef Petráš. „Ak sa o Košútoch hovorí ako najinšpirujúcejšej mestskej časti v tvorbe predzáhradiek, je to predovšetkým ich zásluha,“ dodáva.

Ďalej podčiarkuje, že za prácu, ktorú odvádzajú už roky, im nikto neplatí

a nákup materiálu a zelene uhradili z vlastných zdrojov. Výbor MČ ich preto z rozpočtu chcel podporiť.

Pristavme sa pri štatistike. Do projektu sa zapojilo 21 košútskych spoločenstiev vlastníkov bytov a celkovo 53 vchodov s predzáhradkami. K tomu treba prirátať aj žiakov a učiteľov zo ZŠ Hurbanova alebo aj rodičov, ktorí pomáhajú pri skrášľovaní areálu materskej školy na Hurbanke.

Spomínaných 5-tisíc eur z rozpočtu mestskej časti Košúty sa v tejto sezóne rozmenilo na 50 poukážok, každú v hodnote 100 eur. „Kúpili sme zároveň tridsať 10-litrových krhiel, spolu za 210 eur, a to od lokálnych dodávateľov, aby sme podporili miestnu ekonomiku,“ pokračuje J. Petráš.

Na konci októbra zostalo v mestskej časti nevyužitých deväť poukážok. „Ako sme dopredu avizovali, zo zostatku odmeníme dve

víťzné predzáhradky. Tri poukážky v hodnote 300 eur získa víťazná predzáhradka, ktorú nám pomôžu vybrať odborníci z Útvoru hlavného architekta mesta. O druhej víťaznej predzáhradke, na ktorú čakajú tiež poukážky za 300 eur, rozhodne verejné hlasovanie. Zvyšné tri poukážky sme prerozdeleni medzi Hurbanku a ALGADE-ART na starostlivosť o zeleň v areáli školy a v okolí jazierka,“ bilancuje poslanec.

A aká je budúcnosť projektu? „Určite by sme chceli pokračovať. V decembri nás čaká schvaľovanie rozpočtu na budúci rok 2025. Ak nechceme teraz dávať plané sľuby, je férové počkať do okamihu, keď budeme vedieť či vôbec a aký rozpočet budeme mať k dispozícii,“ uzatvára Jozef Petráš. Všetko o projekte je transparentne zverejnené na stránke www.krajsiekosuty.sk.

Viera Legerská

Takto by mohlo športovisko Kurty vyzeraf. Foto: archív VMČ Podhájska-Stráne

MČ PODHÁJ-STRÁNE:

Na šiestich zastávkach pribudnú lavičky

Spolupráca pri oprave chodníkov na Hollého ulici, osadenie lavičiek na zastávkach MHD a doplnenie hracích prvkov na ihriskách – to je trojica plánov, ktoré chcú v MČ Podhájska-Stráne stihnúť zrealizovať túto jeseň.

Počasiu práci praje, obyvatelia mestskej časti Podhájska-Stráne o krátky čas budú môcť užívať výsledok zrealizovaných plánov na zlepšenie ich života. Ide najmä o dokončenie opráv chodníkov na Hollého ulici po rekonštrukcii plynovodu, ktoré sčasti financoval aj rozpočet mestskej časti.

Z rozpočtu MČ bude financované aj osadenie lavičiek pri zastávkach MHD. „Na viacerých zastávkach MHD je dlhodobý problém chýbajúcich lavičiek, čo núti predovšetkým starších ľudí pri čakani na autobus stáť. Preto sme vytypovali šesť zastávok, ktoré v najbližšom čase doplníme o lavičky,“ približuje poslanec Filip Horanský. Dodáva, že poslanci a poslankyne mali snahu umiestniť na zastávky aj prístrešky, avšak túto možnosť komplikujú siete, ktoré sú uložené pod chodníkmi.

Ešte túto jeseň pribudnú na detských ihriskách v mestskej časti nové hracie prvky, ktoré doplnia zostavu pôvodných a prispejú aj k bezpečnosti detí. „Napriek obmedzeným finančným možnostiam doplníme ihriská aspoň o jeden prvok, v čom by sme chceli pokračovať aj budúci rok,“ podotkol Filip Horanský.

VMČ sa tiež snaží o to, aby sa posunula aj rekonštrukcia športoviska Kurty nad Pizzériou Venézia. „Uchádzame sa o peniaze z aktuálnej výzvy ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, ktorá je určená práve na rekonštrukciu športovísk. Za nás sme spravili maximum, máme vypracovanú štúdiu, vieme finančne pokryť projektovú dokumentáciu a sme pripravení byť plne súčinní pri realizácii. Absolvovali sme aj stretnutie s primátorom Jánom Dankom, kde sme vysvetlili náš zámer rekonštruovať jediné športovisko v našej mestskej časti. Finálne rozhodnutie je už na vedení mesta,“ uzatvára poslanec Horanský.

Viera Legerská

Žiaci z Podhájskej rozveselili seniorov v Centre sociálnych služieb

V predposledný októbrový štvrtok sa žiaci Základnej školy s materskou školou Podhájska v Martine vybrali do Centra sociálnych služieb na Podháji, aby seniorom spríjemnili jesenné doobedie. Ich cieľom bolo priniesť radosť a pripomenúť starším generáciám krásne okamihy mladosti.

Program otvorila pani Orságová krátkym príhovorom a milou básňou pani Začkovej. Následne sa o slovo prihlásili žiaci, ktorí prednášali básne

s tematikou rozmanitosti života, spievali obľúbené piesne a hrou na gitare rozveselili celé publikum. Najväčší úspech mala ľudová pieseň Tancuj, tancuj, no nechýbali ani skladby ako Bola babka,

Pec nám spadla či Zelený je rozmarinček, ktoré vyvolali úsmevy a spomienky.

Po vystúpení žiaci seniorom odovzdali darčeky – kyticu kvetov, ktorá bude skrášľovať ich dni, a pohľadnice vlastno-

ručne vyrobené na hodinách výtvarnej výchovy. Podľa ich slov však najväčším darom bolo vedomie, že seniorom spríjemnili deň a vyvolali v nich pocit, že nie sú sami, ale že sú dôležitou súčasťou života.

Pedagógovia a žiaci sa už teraz tešia na ďalšie stretnutia, ktoré prinesú nové chvíle radosti a spojenia medzi generáciami. **(RED)**

Školáci zo ZŠ s MŠ Podhájska navštívili seniorov v Centre sociálnych služieb na Podháji s pútavým kultúrnym programom. Foto: archív ZŠ s MŠ Podhájska

Mesto má poklady, ktoré treba zúročiť aj v cestovnom ruchu

Martin má plány, ako zúročiť výbavu mesta kultúry v cestovnom ruchu. Hovoríme o tom s martinským viceprimátorom Stanislavom Thomkom.

Do vydavateľského finále sa dostala brožúra o vizuálnom umení v meste. Pre koho je určená?

Predovšetkým na reprezentáciu mesta či regiónu. Tá sa v ostatných rokoch zúžila takmer iba na ponuku lyžovania, turistiky či kúpeľníctva. Nič proti tomu, aj tieto aktivity charakterizujú mesto a sú pozvánkou na jeho návštevu, no domnievam sa, že zanedbávame niečo iné, čo tiež môže mesto predať turistickej verejnosti. Bežní ľudia si možno ani neuvedomujú, aké výtvarné poklady máme v Turčianskej galérii,

Matici slovenskej, Slovenskej národnej knižnici, Slovenskom národnom múzeu a jeho pracoviskách, na Národnom cintoríne, v Slovenskom komornom divadle, umeleckých školách a vo verejnom priestore, o ktorých inde na Slovensku či v zahraničí veľa nevedia.

Brožúrka to má zmeniť?

Áno. Zhrnuli sme do nej iba to najvýznamnejšie, čo z vizuálneho umenia na prehliadku či štúdium mesto môže ponúknuť. Vyšla v tlačenej podobe s textami v slovenskom a anglickom jazyku a do budúcnosti je jej obsah otvorený aj ďalším zástupcom vizuálneho umenia na teritóriu mesta. Chceme mesto v cestovnom ruchu ponúkať ako mekku slovenského výtvarného umenia a brožúra je jedným

Na Národnom cintoríne je pochovaný aj akademický maliar Martin Benka. Mesto má ambíciu dostať Národný cintorín na mapu významných európskych cintorínov, čo by mohlo pomôcť jeho propagácii i návštevnosti.
Foto: Roman Kopka

z prvých krokov, ako tento zámer dostať do povedomia návštevníckej verejnosti či umeleckého školstva, a to nielen u nás, ale aj v zahraničí, keďže vizuálne umenie je jedným z tých, ktoré nepozná jazykovú bariéru.

S tým súvisí aj ambícia mesta ponúkať návštevníckej verejnosti Národný cintorín. Čo si pod tým treba predstaviť?

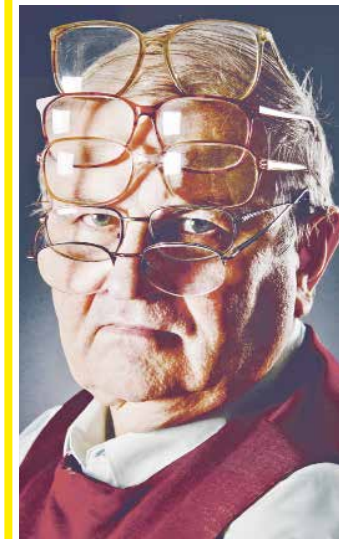
Nedávno sme dostali pozvánku na konferenciu miest s významnými európskymi cintorínmi. Spoločne sformovali asociáciu a Martin má ambíciu náš Národný cintorín dostať do zoznamu jej členov a prezentovať ho ako produkt cestovného ruchu. Naša prezentácia v Budapešti zaujala, ďalším krokom bude, aby sme Národný cintorín v Martine dostali na mapu významných európskych cintorínov, a tým aj do špeciálnej turistickej cesty, čo by mohlo pomôcť návštevnosti Martina. Asociácia ponúka rôzne možnosti propagácie významných cintorínov, zhromažďuje o nich údaje a príbehy na svojej webovej stránke v rôznych jazykoch sveta, čo by mohlo pomôcť propagácii Národného cintorína.

Ako budete s touto témou pracovať ďalej?

Odprezentovali sme Národný cintorín v Prahe na výtvarnom veľtrhu, keďže mnohé náhrobné kamene v jeho areáli sú aj umeleckými dielami. Rovnako tam mala premiéru aj brožúrka o vizuálnom umení Martina, čo môže prispieť k vnímaniu Martina ako budúcej zaujímavej lokality turistickeho ruchu.

Viera Legerská

KOMENTÁRANINY MILANA LECHANA

Čo-to na úvod

Z jedenásteho mesiaca som akýsi roztržitý. Pri raňajkách vždy pobozkám vajce a lyžičkou klepnem manželku po čele.

Odpočuté na Podháji

Ak lieky proti chorobe nezaberajú, treba zmeniť chorobu.

Blondínky v Priekope

- Nevidela si tu niekde moju pingpongovú loptičku?
- A ako vyzerala?
- Taká malá, guľatá.

Kancelárska poučka z Ladovne

Nepite ráno kávu, nebudete môcť celé doobedie zaspáť.

Kino Moskva

- Prosím vás, pane, nemohli by ste si tú ruku dať niekam inde?
- Mohol. Len som si na prvýkrát netrúfal.

Rada z Tomčian

Aj pri alkohole sa naučte povedať nie. Napríklad:
- Dáš si pivo?
- Prečo nie?

KULTÚRNE MENU

●**Kino Moskva:** Looney Tones: Žuvačková pohroma (16.–18. 11.), Gladiator II (16.–18. 11. a 21.–22. 11.), Filmový klub KM: Via Slovakia (18. 11.), Sobík Niko a cesta za polárnu žiaru (21., 22., 24., a 25. 11.), Heretik (21., 22. a 24. 11.), Môj kamarát Tučniak (24. a 25. 11.), Filmový klub KM: Tatami (25. 11.), Vaiana (28. a 30. 11., 1. a 2. 12.), Vlastne ťa mám rada, tati (28. a 30. 11.), Amerikánka (1. 12.), Wishing on a Star (2. 12.).

●**Slovenské komorné divadlo:** Noc divadiel (16. 11.), Nepili sme čaj (diskusia, kaviareň Brept – 20. 11.), Jak jeleň budeš si tam chodiť (21.–23. 11. a 26. 11.), Doma – všade – dobre – najlepšie (27. 11.), Sen noci svätéhojanskej (29. 11.), Kolesá/The Wheels (29. 11.), Jak jeleň budeš si tam chodiť (30. 11.), Hekuba (3. 12.), Juraj Hnilica + Symfonický orchester (7. 12.) Doma – všade – dobre – najlepšie (13. 12.), Hráči (14. 12.).

●**Kovačická trojka.** Zuzana Veresky, Pavol Cicko a Pavol Hajko, insitní umelci zo srbskej Vojvodiny, vystavujú do 6. 12. v Turčianskej knižnici.

●**Tri Tvorivé Tvory.** Improvizovať budú 23. 11. o 19. h vo Vinotéke Sommelier.

●**Vianoce na dedine.** Predvianočné a vianočné zvyky, obchádzky koledníkov a Mikuláša s anjelom nájdete spolu s výrobou ozdôb na celodennom podujatí v MSD v martinských Jahodníckych hájoch v nedeľu 8. 12.

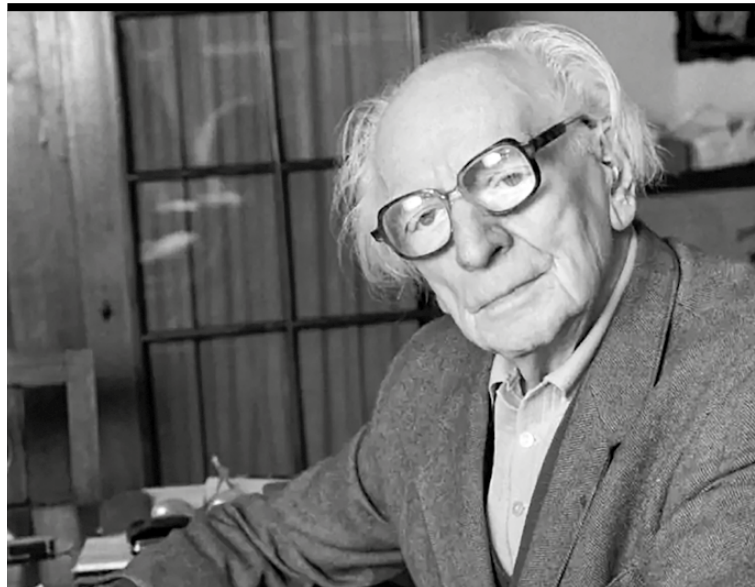
●**Hin amen muzeum!/Máme múzeum.** Na výstave v Etnografickom múzeu mapujú činnosť Múzea kultúry Rómov na Slovensku, ktoré v Martine vzniklo v roku 2004. Potrvá do 30. 9. 2025.

●**Zuzana Smatanová.** Vystúpi 23. 11. o 20. h na koncerte v športovej hale.

●**V Strojári.** Katarína Knechtová (28. 11.), Fragile & Robo Opatovský (2. 12.), Lords of the Sound (8. 12.), Jozef Holly – Vianočná piano show (13. 12.).

●**Hudba u Martina Benku.** Započúvať sa do nej môžete v Múzeu Martina Benku 28. 11. o 17. h.

(VL)

Karel Plicka.
Foto: ČTK/Zuzana Humpálová

Od narodenia majstra deviatich remesiel uplynulo 130 rokov

Život a tvorbu „majstra obrazu, zvuku a kompozície“ Karola Plicku významne ovplyvnili roky, ktoré strávil v Martine.

Štrnásteho októbra 2024 uplynulo 130 rokov od narodenia všestranného tvorca spojeného so Slovenskom i Martinom a sto rokov (1924), odkedy vstúpil do služieb Matice slovenskej. Karol Plicka sa narodil vo Viedni, kde jeho otec mal zámočnícku dielňu. Na želanie rodičov odišiel študovať do Hradca Králové a po prvej svetovej vojne sa vrátil k učiteľskému povolaniu.

Ťahalo ho to k umeniu

Učiteľská práca, hoci ju mal rád, ho neuspokojovala. Ťahalo ho to k umeniu. Hlboké dojmy v ňom zanechali návštevy Slovenska. Fascinovala ho slovenská ľudová kultúra, folklór, krajina, ľudia, ktorí tu žili. V regiónoch začal zbierať ľudové piesne a keď sa o tomto Plickovom záujme dozvedeli v Matici slovenskej, ponúkli mu miesto. Nastúpil

ako referent Národopisného odboru MS a do marca 1939 budoval rozsiahlu zbierku slovenského folklóru. Medzitým vyštudoval národopis a hudobnú vedu na FF UK v Bratislave, lebo svoju prácu chcel robiť profesionálne.

Ako účastník pamätnej matičiarskej misie v Amerike (1935–1936) nakrútil Plicka čiernobiely nemý film Za Slovákmi od New Yorku po Mississippi. Táto snímka a reportáž o ceste prezidenta ČSR Eduarda Beneša po Slovensku, ktoré mali spoločnú premiéru v roku 1937, boli poslednými Plickovými dielami nakrútenými v Matici slovenskej. Pôsobil v nej pätnásť rokov.

Zanietený fotograf a filmár

Neúnavného Karola Plicku si slovenská história pamätá aj ako zanieteného fotografa, ktorý sprítomňoval tradície našej jedinečnej ľudovej kultúry, majstrovsky zachytával rozmanité ľudské typy a individuálne ľudské príbehy. Jeho fotografie sú na jednej strane unikátnym dokumentom

doby, ale aj vďaka kompozícii, technickej fotografickej dokonalosti a umeleckej citlivosti aj dielami, ktoré svojou hodnotou prekračujú rámec dokumentu. Bol priekopníkom českej i slovenskej umeleckej fotografie.

Na Slovensku využíval aj kameru a svojou filmovou tvorbou naplnil hlavne etnografické dokumentárne poslanie, no zároveň sledoval aj priekopnícky matičný cieľ – konštituovať slovenskú kinematografiu. Výsledkom jeho filmárskej činnosti sú aj dokumenty: Za slovenským ľudom (1928), Po horách, po dolách (1929) a Zem spieva (1933). Každý z filmov, ale najmä posledný z nich, získali významný medzinárodný ohlas.

Objavil „Jánošíka“ Paľa Bielika

Mnohé Plickove ambiciózne filmové plány zostali pre nedostatok financií iba v rovine úvah. Nepodarilo sa mu zrealizovať ani jeho najväčší filmársky sen – nakrútiť celovečerný hraný film o Jánošíkovi. No nakoniec významne participoval na kinohite Jánošík z roku 1935 tým, že režisérovi Martinovi Fričovi poskytol početnú galériu typov ľudových postáv, ale i vlastný herecký objav, charizmatického Paľa Bielika. Našiel ho na IX. celoslovenských divadelných pretekoch v Martine (teraz Scénická žatva).

„Majster deviatich remesiel“ Karol Plicka zomrel 6. mája 1987 v Prahe. Spolu s manželkou Máriou (Marii, rodenou Kreslovou) je pochovaný na Národnom cintoríne v Martine.

Peter Cabadaj

Poznámka: Krátené z článku autora v októbrom čísle magazínu Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť viac

Úvodná premiéra sezóny: Jak jeleň budeš si tam chodiť

Tvorcovia inscenácie Jak jeleň budeš si tam chodiť hľadali inšpiráciu na mieste vzniku textu Hviezdoslavovej Hájnikovej ženy, teda na Orave a jej muzeálnych a galerijných inštitúciách.
Foto: Braňo Konečný

Na staré rany nového Hviezdoslava. Alebo starého (ne)známeho Hviezdoslava. Toto je odkaz tvorcov pripravovanej prvej inscenácie tohtoročnej divadelnej sezóny v Slovenskom komornom divadle. Dialóg s Hájnikovou ženou (okrem iného) s názvom Jak jeleň budeš si tam chodiť, pripravil realizačný tím: Lukáš Brutovský (libreto, hudba, réžia), Miro Dacho (dramaturgia), Stanislava Vlk Vlčeková (choreografia), Juraj Poliak (scéna), hrajú: Ján Dobrík, Barbora Palčíková, Matej Babej/Adrián Hudák a Zuzana Burianová. Podnety tvorcovia hľadali aj v Oravskom múzeu a Oravskej galérii v Dolnom Kubíne.

Prvú premiéru tohtoročnej divadelnej sezóny má Slovenské komorné divadlo

naplánovanú na scéne Národného domu 22. novembra.

„Našli sme ich tam dost. A potvrdilo sa nám, že ak sa máme pozrieť na našu pôvodnú tvorbu, čo sa dnes mnohokrát akcentuje, tak sa na ňu dá pozrieť novými očami a cez nové témy, ktoré prináša,“ povedal Lukáš Brutovský, umelecký šéf SKD.

V tomto roku (20. decembra) uvedie SKD ešte aj druhú premiéru, tentoraz určenú deťom. Ide o inscenáciu Tajný lodný denník podľa jednej z najúspešnejších kníh Ladislava Dvorského zo šesťdesiatych rokov minulého storočia. Režiruje ju Šimon Spišák.

Divadelnú adaptáciu slávneho filmu Larsa von Triera Prelomiť vlny, ktorý je príbehom nenápadnej, ale mimoriadnej ženy, v réžii Jána Luterána uvedie Slovenské komorné divadlo 7. marca budúceho roku.

Viera Legerská

Centrum Martina s výstavou Fotografia 2024. Foto: Viera Legerská

Vystavené fotografie predstavujú prírodu, jej obyvateľov, ľudové tradície a ich odkazy dnešku,“ povedal predseda fotoklubu Ivan Vodila.

Kolekciu dvadsiatich šiestich veľkoplošných fotografií vystavuje 16 autorov a návštevníci centra mesta si ju budú môcť prehliadnuť do 30. decembra.

„Do pekne udržiavaného parku patria aj výstavy. A po pandemických rokoch, keď boli zatvorené kultúrne inštitúcie a my sme po prvý raz prišli so svojou tvorbou do verejného priestoru, sa ukázalo, že to bol dobrý nápad a pokračujeme v ňom. Fotografie si tak pozrie väčší počet ľudí, čo je dobré aj pre nás fotografov, no je to dobré aj pre bežnú verejnosť, ktorá nemusí za výtvarným zážitkom chodiť iba do galérií,“ podotkol Ivan Vodila.

Viera Legerská

Výročná fotovýstava opäť v mestskom parku

Až do konca roka bude v mestskom parku na pešej zóne za Milleniom inštalovaná výstava fotografií Fotoklubu Karola Plicku.

Už tradičná prezentácia fotografov a ich prác sa vo svojom

71. ročníku vymyká zaužívanej koncepcii, ktorá doposiaľ spočívala v neobmedzenej žánrovej pestrosti tvorby.

„Je špecifická tým, že sme ju venovali 130. výročiu narodenia Karola Plicku, preto sa tematicky dotýka aj žánrov, v ktorých majster tvoril.

JEDNOU VETOU

•Dva národy – jeden Dom.

Na javisku Národného domu sa uskutoční tretí koncert III. ročníka projektu Dva národy – jeden Dom s názvom Jánošík do každého počasia a bude venovaný uvedeniu hry Jiřího Mahena Jánošík na javisku Armádneho divadla v Martine (16. 11. o 21. h).

•Historici o Martine 19. storočia. Diskutovať budú 19. 11. o 17. h v Literárnom múzeu SNK.

•Doučovanie v knižnici.

Študentky martinského gymnázia ponúkajú bezplatnú pomoc s učením pre žiakov základných škôl v Turčianskej knižnici každú stredu od 15. h.

•Koniec stálej, začiatok novej expozície. Výtvarné umenie Turca 20. storočia uzavrelo svoju kapitolu, ktorej začiatok bol 8. februára 2018, novú expozíciu v Turčianskej galérii sprístupnia v decembri a bude venovaná Mikulášovi Galandovi. (VL)

Atlét roka: Triumf pretekárov AK ZŤS Martin Gabiky Gajanovej a Laury Frličkovej

Najlepší z najlepších. Zľava Lucia Frličková, Gabriela Gajanová, Viktória Foster a Ján Volko.
Foto: Ján Súkup, SAZ

druhej priečky skončila prekážkarka Viktória Foster so 654 bodmi a na treťom šprintér Ján Volko so 483 bodmi.

Gabriela Gajanová má za sebou mimoriadne vydarenú sezónu. Na majstrovstvách Európy získala v behu na 800 m vďaka skvelému finišu striebro, na olympijských hrách v Paríži síce nepostúpila do vytúženého finále, celkovo skončila na 11. mieste, no po takmer 37 rokoch prekonal rekord Gabriely Sedlákovej a to časom 1:58,22 min.

„Víťazstvo v ankete Atlét roka 2024 ma veľmi potešilo. Pre mňa je výnimočné najmä tým, že toto ocenenie som získala prvý raz v seniorskej kategórii. Vážim si, že atletická komunita si všimla moje výkony v sezóne a odmenila ma anketovým prvenstvom,“ povedala pre zväzový atletický web Gabika Gajanová.

Martin žal úspechy aj v mládežníckej ankete a to vďaka Laure Frličkovej, ktorá sa v Banskej Bystrici stala dorasteneckou majsterkou Európy v behu na 100 m preká-

žok. Na šampionáte sa navyše postarala aj o historicky najkratší čas tohto podujatia a to výkonom 12,86 s. Dodajme, že Laura v ankete triumfovala s 278 bodmi, pred Rebecou Slezákovou so 104 bodmi a ďalšou reprezentantkou AK ZŤS Martin – chodkyňou Petrou Kusou so 78 bodmi. Jej bronz z ME dorastencov bol nečakaný a o to radostnejší.

Martinská atletika bojovala aj v ankete tréner roka. Za najlepšieho trénera mládeže bol vyhlásený Ľuboš Komárek (prekážky a šprinty), v hlasovaní odbornej verejnosti získal 202 bodov. A to ešte nie je všetko, tretiu pozíciu získal Pavol Zemko so 60 bodmi.

Na bratislavskom atletickom galavečere bola do Siene slávy slovenskej atletiky uvedená Lucia Hrivnák Klocová, ktorá má v zbierke úspechov napríklad bronz zo seniorských ME 2010 a štvrtú priečku v behu na 1500 m na olympijských hrách v Londýne. Spolu s ňou bol do siene slávy uvedený aj jej tréner Pavel Slouka, ktorý pred pár rokmi viedol aj Gabrielu Gajanovú.

Roman Kopka

S prestížnymi oceneniami domov odišli aj Petra Kusá, tréneri Ľuboš Komárek a Pavol Zemko. Do Siene slávy slovenskej atletiky boli uvedení bežkyňa Lucia Hrivnák Klocová a tréner Pavel Slouka.

Martinská atletika má na Slovensku, ale nepochybne už aj v zahraničí, vysoké reno-

mé. Potvrdzujú to i výsledky v ankete Atlét roka. Prestížne ocenenie v hlavnej kategórii získala po prvý raz vo svojej športovej kariére Liptáčka Gabriela Gajanová, ktorá je však stále pretekárkou AK ZŤS Martin. V hlasovaní 76 atletických odborníkov – trénerov, funkcionárov, organizátorov podujatí, zástupcov klubov a novinárov získala pozoruhodných 736 bodov. Na

Martinská rekreačná olympiáda prilákala tento rok viac ako tisíc športovcov

Na pretekoch vznikli viaceré nové priateľstvá. Naši rekreační olympionici si navzájom fandia a podporujú sa.

Verte-neverte, Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov pred pár dňami plaveckými pretekmi uzavrela už svoju 20. kapitolu. Zúčastnilo sa na nich 349

Plavecké preteky ukončili 20. ročník Martinskej celoročnej olympiády rekreačných športovcov. Foto: archív mesta Martin

chlapcov, dievčat, mužov i žien. Viacerých športovcov a športovkyne potešili zlepšené osobné rekordy, ďalší boli radi, že mohli urobiť niečo pre svoje zdravie. A o tom martinská olympiáda je. Spája nielen rodiny, keďže nie je žiadnou výnimkou, že si prídu zašportovať deti s rodičmi i starými rodičmi, ale zblízuje aj ľudí, ktorí sa predtým nepoznali. Všetci si fandia, navzájom sa povzbudzujú, každý každému praje, atmosféra na pretekoch býva mimoriadne žiľlivá. Iste, na dráhe či v bazéne cítiť občas

aj zdravú rivalitu, každý sa snaží podať čo najlepší výkon, ale ako mnohí účastníci martinskej olympiády hovoria, to v konečnom dôsledku nie je to najpodstatnejšie.

Martinská celoročná olympiáda má päť kôl. Začína sa kolkami, potom pokračuje bežecnými a cyklistickými pretekmi. Po nich nasledujú preteky na kolieskových korčuľoch a celoročný maratón zdravého pohybu zakončí plávanie. Na všetkých týchto športových disciplínach sa spolu zúčastnilo 1 065 športovcov a športovkyň, od tých najmenších až po seniorov. Všetci si zaslúžia náš rešpekt a uznanie. **(KP)**

Fomat zbiera body, aj v tabuľke ide hore

Martinčania o svojom dôležitom víťazstve rozhodli v prvom polčase.

Výbornú formu má brankár Ďuriček, aj vďaka jeho zákrokom Martinčania vyhrali.
Foto: Radko Coufal

Jesenná časť III. futbalovej ligy západ vrcholí. Martinčanom sa v nej občas nedarilo celkom podľa ich predstáv, ale z posledných štyroch zápasov vyťažili 7 bodov, vďaka čomu sa zlepšilo aj ich postavenie v tabuľke.

Sobotňajší súboj s Belušou mal rozdielne polčasy. V tom prvom mal Fomat herne navrch, z čoho vyťažil aj dva góly. O úvodný presný zásah sa postaral v 19. min Holán, ktorý krížnou strelou po Ondrušovej prihrávke šikovne obštelil brankára.

Strelecký koncert martinských hokejistov videlo viac ako tisíc divákov

Martinčania deklasovali Prievidzu a po prvej polovici základnej časti im v tabuľke skupiny „A“ patrí druhá priečka za vedúcou Senicou, ktorá ešte nestratila ani bod.

Martinské mužstvo sa mení za pochodu, káder sa postupne dopĺňa a jeho sila rastie. Na vlastnej koži sa o tom presvedčili aj Prievidžania, ktorí ešte ako-tak odolávali tlaku domácich v prvej tretine, no

potom už evidentne nestíhali reagovať na jasnú martinskú prevahu a domov odišli s tucetom inkasovaných gólov.

Zverenci trénera Jozefa Čepana bavili vďačných divákov, ktorých prišlo na Podháj okolo 1 200, viacerými peknými kombináciami a gólovými zakončeniami.

Hetrik strelil iba 18-ročný Pavol Fúčela, ktorý medzi mužmi odohral svoj prvý druhohigový zápas. Zaujímavosťou tiež je, že príležitost' v bráne dostali 17-roční bran-

V 40. min práve strelec gólu zahrával rohový kop, loptu poslal na vzdialenejšiu žrd' a tesne za pätkou číhajúci kapitán mužstva T. Ďungel ju z prvej poslal pohotovo do siete.

„Boli sme dobre organizovaní v defenzíve a zároveň nebezpeční v hre dopredu. Dokázali sme loptu podržať, pripraviť si situácie a hroziť aj z brejkov. Iste, v našej hre boli aj menšie chybičky, tie vždy prídu, ale zápas sme určite dobre rozbehli, čoho výsledkom bolo aj naše dvojjólové vedenie,“ povedal Michal Hanek, tréner MŠK Fomat Martin.

V druhom polčase sa stalo to, pred čím tréneri hráčov varovali. Naši sa až príliš stiahli dozadu, prenechali iniciatívu hosťom a tí boli s pribúdajúcim časom čoraz viac nebezpečnejší.

Martinčanov držal nad vodou brankár Peter Ďuriček, ktorý vyrazil Krčulovu i Vavrušovu nebezpečnú strelu. Do tretice to už ale Beluši vyšlo, v 66. min sa dobre do lopty oprel Ďuriš a na jeho polovysokú strelu k tyči nemal

góľman Fomatu nárok. Potom ešte znovu pohrozil Vavruš, ale našťastie hostia, ktorým aj ubúdali sily, sa už na záverečný nápor nezmohli.

„Vyzerá to tak, že keď sa dostaneme do vedenia, tak sa potom nepochopiteľne začneme strachovať o výsledok. Žiaľ, nestalo sa nám to po prvý raz. Naš výkon v druhom dejstve bol bojzlivý, prenechali sme iniciatívu hosťom, ktorí strelili aj kontaktný gól. Výsledkovo sme to napokon ustáli, hráči ukázali aj svoju vnútornú silu, za čo som samozrejme rád,“ hodnotil druhé dejstvo Michal Hanek.

Pred zimnou prestávkou Fomat odohrá ešte jeden zápas a to v sobotu 16. novembra o 13. h s Veľkými Ludincami.

MŠK Fomat Martin – FK Beluša 2:1 (2:0)

Góly: 19. Holán a 40. T. Ďungel, resp. 66. Ďuriš. **MARTIN:** Ďuriček – P. Ďungel (60. Trubačík), M. Siva, Krištof, T. Ďungel, A. Lukašík – Ondruš, Holán (79. Ceniga) – Rakyta (79. P. Ciger), J. Kollár, Ilovský (60. Satina).

Roman Kopka

kári – Adam Novotný a Jakub Murín.

Ďalší zápas odohrajú Martinčania v sobotu 16. novembra o 17. h proti Senici a to bude naozajstná previerka síl. Naši by určite chceli oplatiť súperovi prehru z prvého kola, spoliehať sa chcú aj na svojich fanúšikov. Ich podporu určite budú potrebovať.

MHA Martin – Prievidza 12:1 (2:0, 7:0, 3:1)

Góly: 5:05 Hudák (Siakel', Simon), 6:17 Rešetár, 20:51 Babka

(Poliaček), 25:26 Fúčela (Bakala), 26:10 Fillo (Barto), 29:50 Fúčela, 30:03 Barto (Belica), 31:48 Stročka (Paulíny, Melicher), 32:33 Fúčela (Rešetár, Svitač), 40:13 Poliaček (Barto), 44:08 Simon (Hudák) a 51:40 Siakel' (Simon), resp. 52:47 Petráš. **MARTIN:** Novotný (40. Murín) – Bakala, Jesenský, Fillo, Somík, Hudák, Belica, Ivan – Poliaček, Babka, Barto – Simon, J. Markovič, Siakel' – Paulíny, Stročka, Melcher – Rešetár, Svitač, Fúčela.

(KP)

MARTINSKÉ NOVINY

●Vydáva Televízia Turiec, s. r. o., Moskovská 1, 036 01 Martin, IČO: 31647308 ●mesačník ●Adresa redakcie: Moskovská 1, Martin ●Šéfredaktor: Roman Kopka ●Redakčná rada: Bruno Horecký, Zuzana Jenigár. ●Redakcia: redakcia@martinskenoviny.sk ●Vychádza v náklade 23 000 kusov ●Tlač: Vltava Labe Média, a. s., Olomouc ●Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek použitie častí alebo celku, najmä rozmnožovanie a šírenie textov a fotografií akýmkoľvek mechanickým alebo elektronickým spôsobom aj v inom než slovenskom jazyku bez písomného povolenia vydavateľa je zakázané. Samostatne nepredajné.* Redakcia nezodpovedá za právnu stránku a obsah inzerátov a za obsah príspevkov od externých prispievateľov. EV 5932/20, ISSN 2729-7632.

MARTIN

Majte všetky dôležité informácie **ihneď' vo svojom mobile**

Stiahnite si aplikáciu **MUNIPOLIS**

Dôležité informácie

Kalendár podujatí

**Správy priamo
do telefónu**

**Hlásenie podnetov
cez aplikáciu
Odkaz pre starostu**

Tipy na výlety

Prihláste sa k odberu na martin.munipolis.sk